ޤާނޫނު ނަންބަރު: 2/2007

ޤާނޫނު ނަންބަރު 6/81 (މޯލްޑިވްސް މަނިޓަރީ އޮތޯރިޓީގެ ޤާނޫނު 1981) އަށް 2 ވަނަ އިޞްލާޙު ގެނައުމުގެ ޤާނޫނު

މިއީ މޯލްޑިވްސް މަނިޓަރީ އޮތޯރިޓީ (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ފައިސާއާބެހޭ އޮތޯރިޓީ) ޤާއިމު ކުރުމަށާއި އެކަމާ ގުޅިފައިވާ ކަންތައްތަކާއި، އެކަމާ ބެހިގެން ގުދުވަރިވާ ކަންތައްތަކުގެ މައްޗަށް ހިންގުމަށް ހެދުނު ޤާނޫނެވެ.
މިޤާނޫނު އެކުލެވިގެންވަނީ، ތިރީގައިވާ މާއްދާތަކުގެ މައްޗަށެވެ.

ޗެޕްޓަރ 1 - ފެށުން

ކުރުނަމާއި ފެށުން

1. މިޤާނޫނުގެ ނަމަކީ "މޯލްޑިވްސް މަނިޓަރީ އޮތޯރިޓީގެ ޤާނޫނު 1981" އެވެ. މިޤާނޫނުގެ ތަފާތު ބައިތައް، ވަކިވަކި ތާރީޚުގައި ހިންގަން ފެށުމުގެ އިޝްތިހާރު، ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާއަށް ލިބިގެންވެއެވެ.

ބަސްތަކާއި އިބާރާތްތަކުގެ މާނަ

2. މިޤާނޫނުގައި ކަނޑައެޅިގެން އެހެންގޮތަކަށް ނުބުނާހާ ހިނދަކު:-

"އެސެޓް" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ މިލްކުގައިވާ އަގެއްހުރި ކޮންމެ އެއްޗަކަށެވެ.

"އޮތޯރިޓީ" ނުވަތަ "އެމް.އެމް.އޭ" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ ޤާނޫނު ނަންބަރު 6/81 (މޯލްޑިވްސް މަނިޓަރީ އޮތޯރިޓީގެ ޤާނޫނު) ގެ ދަށުން އުފެދިފައިވާ މޯލްޑިވްސް މަނިޓަރީ އޮތޯރިޓީއަށެވެ.

"ބޭންކު" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ ޗާޕްޓަރގެ ޒަރީޢާއިން އެކުއްގެ ކިބައިން އަށަގަނަން ބަދަލުކުރާ ފައިސާގެ ޑިޕޮޒިޓް ޤަބޫލުކުރުން، އޭނާގެ މަސައްކަތުގެ ތެރޭގައި ހިމެނޭ މާލީ އިދާރާއަށެވެ.

"ބޭންކް ވިޔަފާރި" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ؛

(1) ޢާންމުންގެ ކިބައިން، ނުވަތަ ޢާންމުންގެ ތެރެއިން ބަޔަކުގެ ކިބައިން، ނުވަތަ މީހެއްގެ ކިބައިން އެބަޔަކު ނުވަތަ އެމީހަކު އެދިއްޖެ ހިނދެއްގައި، ނުވަތަ ވަކި މުއްދަތަކަށް ފަހުގައި، ނޫންނަމަ އެންގުމަކުން ފަހު، އަނބުރާ ދިނުމަށްޓަކައި ފައިސާ ބަލައިގަތުމާއި، ނޫންނަމަ ބޮންޑާއި، ސެކިއުރިޓީއާއި، ނޫޓާއި، އެހެނިހެން ސެކިއުރިޓީ އާދަވެގެން ވިއްކައި، ނުވަތަ

ހުރަހަގައި، އަދި އެފަދަ ވިޔަފާރިއެއް ހިންގާ ފަރާތް ޒިންމާވާނޭ ގޮތެއްގައި، އެފަދަ ފައިސާތައް އެކުގައި، ނުވަތަ އެއިން ބަދަލު ބޭނުން ކްރެޑިޓް ލޯން ދޫކުރުމާއި، ނުވަތަ އިންވެސްޓްކުރުމާއި، އަދި

(2) އިސްވެ (1) ގައި ބުނެވިދިޔަ ކަންތައްތައް ކޮށް އުޅޭ މާލީ އިދާރާއެއްގެ މަސައްކަތުގެ އިތުރުން، ބޭންކުތަކުން އާދައިގެ ގޮތެއްގައި ކޮށް އުޅުން ހުއްދަކުރަމުން، މޯލްޑިވްސް މަނިޓަރީ އޮތޯރިޓީން ހުއްދަދީފައިވާ އެހެން މަސައްކަތްތަކަށެވެ.

"ބިލް އޮފް އެކްސްޗޭންޖް" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ އެއްފަރާތުން އަނެއް ފަރާތަށް އެޑްރެސްކޮށް، އެ ލިޔުން ރައްދުވާހިނދު، ނުވަތަ ކަނޑައެޅިފައިވާ ދުވަހެއްގައި، ނުވަތަ ވަކި މުއްދަތެއްގެ ތެރޭގައި އެލިޔުމުގައި ފައިސާ ލިބެންވީ ފަރާތެއްގެ ނަން ކަނޑައެޅި ލިޔުއްވައި، އެފަރާތަކަށް ނުވަތަ އެފަރާތުގެ އަމުރަށް، ނުވަތަ ލިޔުން ހުށަހަޅާ ކޮންމެ ފަރާތަކަށް އެލިޔުމުގައިވާ އަދަދެއް ޝަރުތުތަކާ ނުލައި ފައިސާއިން އަދާކުރުމަށް ލިޔެ ދޫކުރާ ލިޔުމަކަށެވެ.

"ބޯޑު" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ އޮތޯރިޓީގެ ޑިރެކްޓަރުންގެ ބޯޑަށެވެ.

"ބުލިއަން" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ ގިނަ އަދަދަކަށް ހުންނަ ރަނާއި، ރިހިސާއި، ނުވަތަ ގަނޑުރަނާއި، ގަނޑުރިހިސާއި، އަދި ޕްލެޓިނަމް ބަރުދަނަށް ނިސްބަތްކޮށް ބަލާއިރު، ގިނަ އަދަދެއްގެ ރަނާއި ރިހިސާއި އެނޫންވެސް މަޢުދަނުތަކުގެ ފައިސާ ތަކެއްޗަށެވެ.

"ޗެކް" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ ދޫކުރާ މީހާގެ ފަރާތުން ލިޔެ ސޮއިކޮށް، އޭގައި ބަޔާން ކުރެވިފައިވާ މީހަކަށް، ނުވަތަ އޭނާގެ އަމުރަށް، ނުވަތަ އެލިޔުން ހުށަހަޅާ މީހަކަށް، އެލިޔުމުގައިވާ ދިއުމުން، ޝަރުތަކާ ނުލައި އޭގައި ކަނޑައެޅިގެންވާ އަދަދެއްގެ ފައިސާ ދިނުމަށް، ބޭންކު ވިޔަފާރިކުރާ ފަރާތަކަށް ލިބުމަކުން ކުރެވޭ އަމުރަކަށެވެ.

"ކޮރެސްޕޮންޑެންޓް ބޭންކިންގ" ކަމަށްބުނެފައިއެވަނީ ބޭންކާއި، ޑްރާފްޓް އަދި ނޫޓް ބޭންކުތަކުގެ ގުޅުމުގައި އެކުވެގެން ބަދަލުކުރުމުގެ ޚިދުމަތާއި އެހެނިހެން ބޭންކިންގ ޚިދުމަތް ފޯރުކޮށްދިނުމަށެވެ.

"ގަވާއިދު" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ މިޤާނޫނުގެ 6 ވަނަ މާއްދާގެ (2) ގެ (ހ) ގައާއި މި ޤާނޫނުގެ އެހެން މާއްދާތަކުގައި ބާރުލިބިގެން ގަވާއިދުތަކަށެވެ.

"ގައިޑް ގަވާއިދު" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ މިޤާނޫނުގެ 6 ވަނަ މާއްދާގެ (2) ގެ (ނ) ގައާއި މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން އެކުލަވާލާ ގައިޑް ގަވާއިދުތަކަށެވެ.

"ފްރީޒްކުރުން" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ ފައިސާ ނުވަތަ ފަންޑު ބަދަލުކުރުމާއި، ގެންދިއުމާއި، ބޭނުންކުރުން ކަނޑައެޅިފައިވާ މުއްދަތަކަށް ހުއްޓުވުމަށެވެ.

"އެކްސްޓަރނަލް ރިޒާރވް" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ ކަނޑައެޅިފައި ހުންނަ ބާވަތްތަކެއްގެ މުދާތަކަށެވެ. އާންމު ގޮތެއްގައި މިގައި ހިމެނެނީ ނަގުދު، އެސް.ޑީ.އާރ. އަދި ރާއްޖެއަށް ބޭރުން ލިބެންވާ ފައިސާއެވެ.

"އެސް.ޑީ.އާރ" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ އިންޓަރނޭޝަނަލް މަނިޓަރީ ފަންޑުގެ ސްޕެޝަލް ޑްރޯވިންގ ރައިޓްސް އަށެވެ.

"އެކްސްޓަރނަލް ޓްރާންސެކްޝަން" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ ރާއްޖެއަށް ބޭރުން ބޭރު ފައިސާ ލިބޭގޮތުން ނުވަތަ ރާއްޖެއިން ބޭރަށް ބޭރު ފައިސާދޫކުރެވޭގޮތުން ކުރެވޭ މުޢާމަލާތްތަކެވެ.

"މާލީ އިދާރާ" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ ބޭންކު ވިޔަފާރި ނުވަތަ، ސެކިއުރިޓީސްގެ ވިޔަފާރި ނުވަތަ އިންޝުއަރަންސް ގެ ވިޔަފާރި ނުވަތަ އިންވެސްޓްމަންޓް ތަކާފުލް ވިޔަފާރި، ނުވަތަ ފައިނޭންސް ލީސިންގެ ވިޔަފާރި ނުވަތަ އެސެޓް މެނޭޖްމަންޓްގެ ވިޔަފާރި ނުވަތަ ރާއްޖޭގެ ފައިނޭންޝަލް ސިސްޓަމް ހިމާޔަތްކުރުމަށްޓަކައި ހިނގާތީ ބަލަހައްޓައި ރެގިއުލޭޓްކުރަން ޤާނޫނަކުން [illegible]

"[illegible]" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ [illegible]

"އާންމު ދަރަނި" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ މިޤާނޫނުގެ 27 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން އުފެދޭ އާންމު ދަރަނިއަށެވެ.

"ސަރުކާރު" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ ދިވެހިސަރުކާރަށެވެ.

"އިންޝުއަރަންސް" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ [illegible]

"[illegible]" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ [illegible]

"[illegible]" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ [illegible]

"މިނިސްޓްރީ އޮފް ފިނޭންސް އެންޑް ޓްރެޜަރީ" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ ދިވެހިސަރުކާރުގެ މިނިސްޓްރީ އޮފް ފިނޭންސް އެންޑް ޓްރެޜަރީއަށެވެ.

"މަނިޓަރީ" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ ފައިސާގެ ނުވަތަ ފައިސާއާ ގުޅޭ ނުވަތަ ބަންކުގެ އިޤްތިޞާދަށް ފައިސާ ފޯރުވައިދިނުމާ ދައުރުވާ ގޮތްތަކާ ގުޅޭކަންކަމަށެވެ.

"ނޫޓު" އަދި "ފައިސާފޮތި" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ މިޤާނޫނުގެ ދަށުން ފައިސާގެ ގޮތުގައި ބޭނުންކުރުމަށް ނެރޭ ނޫޓާއި ފައިސާ ފޮއްޗަށެވެ.

"އޯވަރޑްރާފްޓް" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ ވަކިފަރާތަކުން ބޭންކުގައި ޖަމާކޮށްފައި ހުރި އަދަދަށްވުރެ އިތުރަށް ބޭނުންކުރަން އެފަރާތަށްދޭ އެކައުންޓުން ދޫކުރާ ފައިސާއަށެވެ.

"ޕްރޮމިސަރީ ނޯޓް" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ އަދަދު ކަނޑައެޅިގެންވާ ފައިސާއެއް، ކަނޑައެޅިފައިވާ މުއްދަތެއް، ނުވަތަ ކަނޑައެޅިފައިވާ މީހާގެ އަމުރަށް، ނުވަތަ ހިފައިގެންހުރި މީހަކަށް ކަނޑައެޅިގެންވާ އިރެއްގައި ޝަރުޠަކާ ނުލައި ދިނުމަށް ވަޢުދުވާ ސޮއިކޮށްފައިވާ ލިޔުމަށެވެ.

"ރީ-ޑިސްކައުންޓް" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ ޕްރޮމިސަރީ ނޯޓެއް ނުވަތަ ބިލް އޮފް އެކްސްޗޭންޖެއް ގަތް ފަރާތުން އަލުން ވިއްކުމަށެވެ.

"ރިޒާރވް" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ ބޭންކެއްގެ އަމިއްލަ ޚަޒާނާގައި ޖަމާކޮށް ބަހައްޓާ ފައިސާއި، ނުވަތަ ލިބޭން ގޮތެއްގައި އެފަރާތުން ބެހެއްޓުމުގެ ދަށުގައި ބަހައްޓަން ޖެހިފައިވާ ފައިސާއި ނުވަތަ ބަހައްޓުމުގެ އިންތިޒާމު ލިބިފައިވާ ފައިސާއަށެވެ.

"ސެކިއުރިޓީ" ކަމަށްބުނެފައިއެވަނީ މިޤާނޫނުގެ 6 ވަނަ މާއްދާގެ (14) ގައާއި މިޤާނޫނުގެ އެހެން ތަންތާނގައި ބުނެފައިވާ ޓްރެޜަރީބިލްގެ ބާވަތުގެ ސެކިއުރިޓީއާއި ޓްރެޜަރީ ބޮންޑުގެ ބާވަތުގެ ސެކިއުރިޓީއަށެވެ.

"ސެކިއުރިޓީގެ ވިޔަފާރި" ކަމަށްބުނެފައިއެވަނީ ސެކިއުރިޓީ ވިއްކުމާއި ގަތުމާއި [illegible] [illegible] [illegible] ސެކިއުރިޓީ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] (ބޮންޑްސް)، އަދި [illegible] [illegible] ސެކިއުރިޓީ [illegible] [illegible].

"ސެކިއުރިޓީ" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ؛

(1) ސެކިއުރިޓީ އެކްސްޗޭންޖްގައި ނުވަތަ މާރުކެޓުގައި ނުވަތަ އެކަމަށްޓަކައި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]،

ނުވަތަ ރަޖިސްޓަރީކޮށްފައިވާ ފަރާތަކަށް، އިންވެސްޓްމަންޓަކަށް ބޭނުންކުރާ އެއްޗެއްގެ ގޮތުގައި، ބިލް އޮފް އެކްސްޗޭންޖް ނުހިމެނޭ ގޮތަށް، ދޫކުރާ ލިޔުމަކަށެވެ.

(2) ލޯނެއް ނުދެއްކުމުންނަމަ ބަދަލުގައި ރަހުނު ނުވަތަ އެ ރަހުނު ސާބިތުކޮށްދޭ ލިޔުމަކަށެވެ.

"ޓްރެޜަރީ ބިލް" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ ދައުލަތުގެ ޚަރަދުތައް ހަމަޖެއްސުމަށް ދޫކުރެވޭ، ސަރުކާރުގެ މާލީ ލިޔުމަކަށެވެ.

ޗެޕްޓަރ 2 - މިޤާނޫނުގެ ބިންގާ

އޮތޯރިޓީ އުފެއްދުމާއި ދެމެހެއްޓުން

3. މިޤާނޫނުން "މޯލްޑިވްސް މަނިޓަރީ އޮތޯރިޓީ" ގެ ނަމުން ނަންދެވިފައިވާ އޮތޯރިޓީއެއް އުފެދިއްޖެއެވެ. މިއޮތޯރިޓީ، ޤާނޫނީ ޝަޚްޞެއްގެ ހިސާބުން ދާއިމީ ގޮތެއްގައި އުފެދިގެންވާ، އޮތޯރިޓީގެ ރަސްމީ ސިއްކައެއް އޮންނަ ތަނެކެވެ. އަދި މިއޮތޯރިޓީ، އޮތޯރިޓީގެ ނަމުގައި ދައުވާކުރެވޭ، ދައުވާ ލިބިގެން، އެކިއެކި މުޢާމަލާތްތަކުން، އަދި މިޤާނޫނުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުގެ މަތިން، ބިމާއި ގޯތިގެދޮރުފަދަ ހަރުމުދަލާއި އެނޫންވެސް ހުރިހާ ބާވަތްތަކުގެ މުދާ ލިބިގަތުން، ގަތުން، އޮތުމާއި، ހިފެހެއްޓުމާއި، ބޭނުންކުރުން، އަދި މިބުނި ހުރިހާ ބާވަތްތަކުގެ މުދާ، އެހެން ފަރާތްތަކަށް ހަވާލުކުރުން، އެފަރާތްތަކަށް ބަދަލުކުރުން، ދޫކުރުން، ވިއްކުން، ރަހުނުކުރުން، މިލްކުވެރިކަން ބަދަލުކުރުން، ނުވަތަ އެނޫން އެހެން ގޮތަކުން ވިޔަސް އެއިން ވަކިވުމާއި ނުވަތަ އެއާމެދު ގޮތެއް ނިންމުމާއި މުސްތަޤުބަލުގައި މުޢާމަލާތްކުރެވޭނެއެވެ.

އޮތޯރިޓީގެ މައިގަނޑު މަޤްޞަދުތައް

4. އޮތޯރިޓީގެ މައިގަނޑު މަޤްޞަދުތަކަކީ:-

(ހ) ފައިސާ ނެރުމާއި، ފައިސާ ލިބެން ހުންނާނެ ގޮތް ހަމަޖެއްސުމާއި، އަދި ދިވެހިރުފިޔާގެ ބައިނަލްއަޤްވާމީ އަގު ކަނޑައެޅުން؛

(ށ) ބޭންކިންގއާ ބެހޭ އަދި މަނިޓަރީ މުޢާމަލާތާބެހޭ ކަންތައްތަކުގައި، ސަރުކާރަށް ލަފާދިނުމުގެ ހިދުމަތް އަދާކުރުން؛

(ނ) ރައްޔިތުންގެ މާލީ ކަންތައްތައް ހަރުދަނާ ގޮތެއްގައި ކުރިއަށްގެންދިއުމަށްޓަކައި، ބޭންކުގެ މުޢާމަލާތުގެ އުސޫލުތައް އެކަށައަޅައި، ހިންގައި، އެކަންކަމާއި ހިލާފަށް ނުހިނގާގޮތް ބެލުން؛

(ރ) ދިވެހިރާއްޖޭގެއާއި ރާއްޖޭންބޭރުގައި ރާއްޖޭގެ މަނިޓަރީ ރިޒާވް ހިފެހެއްޓުމާއި، ރާއްޖޭގައި ހަމަޖެހުން ބަހައްޓައި ދިވެހި އިޤްތިޞާދީ ތަރައްޤީއަށް ގޮތެއްގައި ފައިދާހުރި ގޮތުން ހިންގުން. މިކަންކަމެވެ.

ވަޒީފާ ހިންގާ ތަންތަން

5. އޮތޯރިޓީގެ މައިއޮފީސް ހުންނަންވާނީ މާލޭގައެވެ. އަދި ބޭނުންވެއްޖެ ހިނދެއްގައި ރާއްޖޭގެ އެކިއެކި ތަންތަނުގައި އިތުރު ގޮފިތައް އުފެއްދިދާނެއެވެ.

ޑިރެކްޓަރުންގެ ބޯޑުގެ
މަސްއޫލިއްޔަތާއި ބޯޑު
އެކުލެވިގެންވާ ގޮތް އަދި
ޑިރެކްޓަރުންގެ ބޯޑުގެ
އެހެނިހެން ކަންކަން

6. (1) އޮތޯރިޓީގެ މައިގަނޑު ސިޔާސަތު ކަނޑައެޅުމަށް މަސްއޫލުވާންޖެހޭ، އޮތޯރިޓީގެ ޑިރެކްޓަރުންގެ ބޯޑެއް އޮންނަންވާނެއެވެ.

(2) ބޯޑު އެކުލެވިގެންވާނީ ތިރީގައިވާ 7 (ހަތެއް) މެންބަރުންގެ މައްޗަށެވެ.

(ހ) ގަވަރުނަރު؛

(ށ) ޑެޕިއުޓީ ގަވަރުނަރު؛

(ނ) އޮތޯރިޓީގެ އިކޮނޮމިކް ރިސާރޗް އެންޑް ސްޓެޓިސްޓިކްސް ދާއިރާއިން ނުވަތަ އޮތޯރިޓީގެ ފައިނޭންޝަލް ސުޕަވިޜަން ދާއިރާއިން މީހެއް؛

(ރ) މިނިސްޓްރީ އޮފް ފިނޭންސް އެންޑް ޓްރެޜަރީން ހުށަހަޅާ އެމިނިސްޓްރީގެ އެގްޒެކެޓިވް ޑިރެކްޓަރަކަށްވުރެ މަތީ ފެންވަރެއްގެ މުވައްޒަފެއް؛

(ބ) މިނިސްޓްރީ އޮފް ފިނޭންސް އެންޑް ޓްރެޜަރީ ފިޔަވާ ސަރުކާރުގެ އިޤްތިޞާދީ ދާއިރާއިން ޢައްޔަނުކުރާ މީހެއް؛

(ޅ) ސަރުކާރުގެ އޮފީހެއް ނުވަތަ ސަރުކާރުގެ ކުންފުންޏެއް ތަމްސީލުނުކުރާ ޕްރައިވެޓް ސެކްޓަރގައި، އިޤްތިޞާދީ ކަންތައްތަކުގައި ޙަރަކާތްތެރިވާ ތަޖުރިބާހުރި ޤާބިލް މީހުންގެތެރެއިން ޢައްޔަނުކުރާ ދެމީހުން.

(3) އޮތޯރިޓީގެ ގަވަރުނަރާއި ޑެޕިއުޓީ ގަވަރުނަރު ޢައްޔަންކޮށް ވަކި ކުރާނީ، ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ މަޝްވަރާގެ މަތިން ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާއެވެ.

(4) މިމާއްދާގެ (2)ގެ (ނ)، (ރ)، (ބ) އަދި (ޅ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ މެންބަރުން ޢައްޔަންކޮށް ވަކި ކުރާނީ، އޮތޯރިޓީގެ ގަވަރުނަރުގެ ލަފާއާއެކު ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާއެވެ.

(5) މިމާއްދާގެ (2)ގެ (ނ)، (ރ)، (ބ) އަދި (ޅ) ގެދަށުން ބޯޑަށް ޢައްޔަންކުރެވޭ މެންބަރުންނަކީ ފިސްކަލް އަދި މޮނިޓަރީ ސިޔާސަތު ކަނޑައެޅުމުގައި [illegible] [illegible] [illegible] ތަޖުރިބާ ހުރި މީހުންކަމުގައި ވާންވާނެއެވެ.

(6) މިމާއްދާގެ (3)ގެ ދަށުން ބޯޑަށް ޢައްޔަންކުރެވޭ ގަވަރުނަރާއި ޑެޕިއުޓީ ގަވަރުނަރަކީ ތިރީގައިވާ ސިފަތައް ހުރި މީހުންކަމުގައި ވާންވާނެއެވެ.

(ހ) އިޤްތިޞާދީ ދާއިރާގައި ނުވަތަ ބޭންކިންގ ދާއިރާގައި ނުވަތަ މާލީ އިދާރާތަކެއްގައި ނުވަތަ ވިޔަފާރީގެ ދާއިރާގައި ނުވަތަ [illegible] ދާއިރާގައިވެސް [illegible] ނުވަތަ [illegible] މަދުވެގެން 10 (ދިހައެއް) އަހަރު މަސައްކަތްކޮށްފައި، [illegible] [illegible] [illegible]، މަދުވެގެން 5 (ފަހެއް) އަހަރު މަސައްކަތްކޮށްފައިވާ މީހަކު ކަމުގައިވުން؛

(ށ) [illegible] މަސައްކަތް [illegible] ކަމުގައިވުން؛

(ނ) އިފްލާސް އަކުން މިންޖުނުވެ ހުރި މީހެއް ކަމުގައިނުވުން؛

(ރ) ވައްކަން، ދޮކުން، ފޭރުން، މަކަރާއި ހީލަތް، ޚިޔާނާތް، ރިޝްވަތު ނުވަތަ އިހުމާލުގެ ކުށެއް ޝަރީޢަތުން ސާބިތުވެފައިވާ މީހަކު ކަމުގައި ނުވުމާއި ސަރުކާރުގެ އެއްވެސް އިދާރާއަކުން އުމުރެއްގެ މައްޗަށް ޚިޔާނާތުގެ މައްސަލައެއް އުފުރި ސާބިތުވެފައިވާ މީހަކު ކަމުގައި ނުވުން؛

(ބ) އޮތޯރިޓީގެ ގަވާއިދުގެ ދަށުން ހިނގަމުންދާ މާލީ އިދާރާއެއްގެ ޑިރެކްޓަރުންގެ ބޯޑުގައި ހިމެނޭ މީހެއްކަމުގައި ނުވުން؛

(ޅ) އޮތޯރިޓީގެ ގަވާއިދުގެ ދަށުން ހިނގަމުންދާ މާލީ އިދާރާއެއްގެ ޑިރެކްޓަރުންގެ ބޯޑުގައި ނުވަތަ އެހެންވެސް މަގާމެއްގައި ހުރި، ނުވަތަ އެފަދަ އިދާރާއެއްގައި އުޅޭ އަމިއްލަ ނަމުގައި ނުވަތަ އޭނާގެ ފަރާތުން އައްޔަން ކޮށްފައިވާ ފަރާތެއްގެ (ނުވަތަ ގުޅިފައިވާ ފަރާތެއްގެ) ނުވަތަ އޭނާގެ 5% އަށް ވުރެން ގިނަ މިންވަރެއްގެ ހިއްސާ ހިފާ ކުންފުނިތަކުގެ ނަމުގައި، އޭނާއަށް ޖުމްލަ 5% އަށްވުރެން ގިނަ މިންވަރެއްގެ ހިއްސާ އޮތް މީހެއް ކަމުގައި ނުވުން.

(ކ) ސަރުކާރު ނުވަތަ އަމިއްލަ ކުންފުންޏެއްގެ ޑިރެކްޓަރުންގެ ބޯޑުގެ ޗެއަރޕަރސަންކަން ނުވަތަ ޑިރެކްޓަރަކުގެ މަގާމު ފުރަމުންދާ މީހެއްކަމުގައި ނުވުން.

(އ) ސަރުކާރުގެ ނުވަތަ އެހެން އެއްވެސް ފަރާތެއްގެ ވަޒީފާއެއް އަދާކުރާ މީހެއްކަމުގައި ނުވުން.

(ވ) ޤާނޫނަކުން ކަނޑައަޅާފައިވާ އިންތިޚާބަކުން މަގާމަކަށް ހޮވިފައިވާ މީހަކުކަމުގައި ނުވުން.

(މ) އެއްވެސް ސިޔާސީ ޕާޓީއެއްގެ މެންބަރަކު ކަމުގައި ނުވުން.

(7) މާއްދާގެ (4) ގެ ދަށުން ބޭރުން އައްޔަންކުރާ ޑިރެކްޓަރުންނަކީ ތިރީގައިމިވާ ސިފަތައް ހުރި މީހުންކަމުގައި ވާންވާނެއެވެ.

(ހ) މާލީއިދާރާއެއްގައި މަސައްކަތްކޮށްފައިވާ ނުވަތަ ވިޔަފާރީގެ ދާއިރާގައި ނުވަތަ ބޭންކިންގ ދާއިރާގައި ނުވަތަ މިފަދަ ދާއިރާތަކުގައި ވަކިން ނުވަތަ ޖުމްލަގޮތެއްގައި މަދުވެގެން 7 (ހަތެއް) އަހަރު މަސައްކަތްކޮށް، މާލީ ކަންތައްތަކާބެހޭ ތަޖުރިބާ ލިބިފައިވާ، ނުވަތަ މާލީކަންތައްތަކާބެހޭ ދާއިރާއަކުން ތަޢުލީމް ހާސިލްކޮށް، މަދުވެގެން 5 (ފަހެއް) އަހަރު މަސައްކަތް ކޮށްފައިވާ މީހަކު ކަމުގައިވުން؛

(ށ) ހުނަރި މަސްއޫލިއްޔަތުތަކާއި ވާޖިބުތަކާއި އަދާކުރުމުގައި ތެދުވެރިކަމާއި މަސައްކަތުގެ އަޚްލާޤު ހުރި މީހަކު ކަމުގައިވުން؛

(ނ) އިފްލާސް އަކުން މިންޖުނުވެ ހުރި މީހެއް ކަމުގައިނުވުން؛

(ރ) ވައްކަން، ދޮކުން، ފޭރުން، މަކަރާއި ހީލަތް، ޚިޔާނާތް، ރިޝްވަތު ނުވަތަ އިހުމާލުގެ ކުށެއް ޝަރީޢަތުން ސާބިތުވެފައިވާ މީހަކު ކަމުގައި ނުވުން. އަދި ސަރުކާރުގެ އެއްވެސް އިދާރާއަކުން އުމުރެއްގެ މައްޗަށް ޚިޔާނާތުގެ މައްސަލައެއް އުފުރި ސާބިތުވެފައިވާ މީހަކު ކަމުގައި ނުވުން؛

(ބ) އޮތޯރިޓީގެ ގަވާއިދުގެ ދަށުން ހިނގަމުންދާ މާލީ އިދާރާއެއްގެ ޑިރެކްޓަރުންގެ

ބޯޑުގައި ހިމެނޭ މީހެއްކަމުގައި ނުވުން؛

(ޅ) އޮތޯރިޓީގެ ގަވާއިދުގެ ދަށުން ހިންގަމުންދާ މާލީ އިދާރާއެއްގެ ޑިރެކްޓަރުންގެ ބޯޑުގައި ނުވަތަ އެހެންވެސް މަގާމެއްގައި ހުރި، ނުވަތަ އެހެން އިދާރާއެއްގައި އެމީހެއްގެ އަމިއްލަ ނަމުގައި ނުވަތަ އޭނާގެ ފަރާތުން ބަހައްޓަން ކޮށްފައިވާ ފަރާތެއްގެ (ނުވަތަ ގުޅިފައިވާ ފަރާތެއްގެ) ނުވަތަ އޭނާގެ 5% އަށް ވުރެން ގިނަ މިންވަރެއްގެ ހިއްސާ ހިފުން ކުންފުންޏެއްގެ ނަމުގައި، އެތަނެއްގެ ޖުމްލަ 5% އަށްވުރެން ގިނަ މިންވަރެއްގެ ހިއްސާ އޮތް މީހެއް ކަމުގައި ނުވުން.

(8) އޮތޯރިޓީގެ ގަވަރނަރާއި ޑެޕިއުޓީ ގަވަރނަރު އަދި އޮތޯރިޓީގެ އެހެން އެއްވެސް މުވައްޒަފަކު ވިޔަފާރިއެއް ކުރާނަމަ އެކަން ޑިރެކްޓަރުންގެ ބޯޑަށް ލިޔުމަކުން ހުށަހަޅަން ޖެހޭނެއެވެ. މިފަދަ ވިޔަފާރިއާބެހޭ މައުލޫމާތު ހުށަހަޅަން ޑިރެކްޓަރުންގެ ބޯޑުން ފާސްކުރަންވާނެއެވެ.

(9) (ހ) މާއްދާގެ (3) ގެ ދަށުން ޑިރެކްޓަރުންގެ ބޯޑަށް އައްޔަންކުރާ ގަވަރނަރު އައްޔަންކުރެވޭނީ 7 (ހަތެއް) އަހަރު ދުވަހުގެ މުއްދަތަކަށެވެ.
(ށ) ޑެޕިއުޓީ ގަވަރނަރު އައްޔަންކުރެވޭނީ 6 (ހައެއް) އަހަރު ދުވަހުގެ މުއްދަތަކަށެވެ.
(ނ) މާއްދާގެ (4)ގެ ދަށުން ޑިރެކްޓަރުންގެ ބޯޑަށް އައްޔަންކުރެވޭ ޑިރެކްޓަރުން އައްޔަން ކުރެވޭނީ 5 (ފަހެއް) އަހަރު ދުވަހުގެ މުއްދަތަކަށެވެ.

(10) މާއްދާގެ (3) އަދި (4)ގެ ދަށުން އައްޔަންކުރެވޭ ކޮންމެ މެންބަރަކުވެސް އައްޔަންކުރެވޭނީ ގިނަވެގެން ދެ ދައުރަށެވެ.

(11) ޑިރެކްޓަރުންގެ ބޯޑުގެ 4 (ހަތަރެއް) މެންބަރުން ހަމަވެއްޖެނަމަ ބޯޑުގެ ޖަލްސާއެއް ބޭއްވުމަށް ބޭނުންވާ ޤާނޫނީ އަދަދު ހަމަވީކަމަށް ބެލެވޭނެއެވެ.

(12) ބޯޑުގެ އެއްފަހަރު މަހަކުން (ތިނެއް) 3 ކޮންމެ ކަލަންޑަރުގެ މީލާދީ މަދުވެގެން ޖަލްސާއެއް ބާއްވަންވާނެއެވެ. އަދި އޮތޯރިޓީގެ އެކިއެކި މަސައްކަތްތަކާއި ގަވާއިދުން ހިންގުމަށްޓަކައި ބޯޑުގެ ޖަލްސާތައް ބާއްވަންޖެހޭކަމަށް ގަވަރނަރަށް، ނުވަތަ ގަވަރނަރުގެ މަސްއޫލިއްޔަތު ޑެޕިއުޓީ ގަވަރނަރު ހަވާލުވެ ހުންނަހިނދެއްގައި ޑެޕިއުޓީ ގަވަރނަރަށް ފެންނަ އަދަދަކަށް ބޯޑުގެ ޖަލްސާ ބާއްވިދާނެއެވެ.

(13) ބޯޑުގެ ޖަލްސާތަކުގެ ރިޔާސަތު ބަލަހައްޓާނީ ބޯޑުގެ ޗެއަރމަންގެ ހައިސިއްޔަތުން ގަވަރނަރެވެ. ގަވަރނަރު ނެތް ހިނދެއްގައި ރިޔާސަތު ބަލަހައްޓާނީ ޑެޕިއުޓީ ގަވަރނަރެވެ.

(14) ބޯޑުގެ ޖަލްސާތަކުގައި، ސެކްރެޓަރީކަން ކުރާނީ، އެކަމަށް ގަވަރނަރު އައްޔަންކުރާ އޮތޯރިޓީގެ އިސް މުވައްޒަފެކެވެ.

(15) އޮތޯރިޓީ ހިންގާނެ ގަވާއިދުތަކެއް ހަދައި، އެގަވާއިދުތަކާ އެއްގޮތްވާ ގޮތުގެމަތިން އޮތޯރިޓީ ހިންގާނީ ކޮއިން އަދި ނޯޓު ޗާޕުކޮށް ބާއްވުމުގެ ގަވާއިދުތަކެއް ހަދައި، ޗާޕުކޮށް ބާއްވައި، ޗާޕުކުރާ ނޯޓުތަކާއި ޗިޓް ބަލަހައްޓައި، އޮތޯރިޓީގެ ބޭނުން އެކަމަށްބޭނުންވާ ހިމެނުމާއި އަދި ބަންދުކުރުން، އޮތޯރިޓީގެ ހިސާބުތައް ބަލަހައްޓައި، އެކުލެވިގެންވާ ބާރު އޮތޯރިޓީގެ މަސްއޫލިއްޔަތުތަކެވެ.

ގަވަރުނަރާއި ޑެޕިއުޓީ ގަވަރުނަރުގެ މަސްއޫލިއްޔަތު

7. (1) އޮތޯރިޓީން ދުވަހުން ދުވަހަށް ހިންގާ މަސައްކަތްތަކާއި، ޖެނެރަލް ބޯޑުން ކަނޑައެޅޭ ސިޔާސަތާ އެއްގޮތްވާގޮތުގެމަތިން ހިންގާނީ ގަވަރުނަރެވެ. ގަވަރުނަރަށް އޮތޯރިޓީގެ މަސައްކަތްތަކަށް ހާޒިރުވެވޭނެ ނެތް ހާލަތެއްގައި ގަވަރުނަރުގެ މަސްއޫލިއްޔަތުތައް އަދާކުރާނީ ޑެޕިއުޓީ ގަވަރުނަރެވެ.

(2) ގަވަރުނަރާއި ޑެޕިއުޓީ ގަވަރުނަރަކީ އެމީހުން އެއްވެސް ފަރާތެއްގެ ވަޒީފާއެއް ނުވަތަ މަޤާމެއް އަދާނުކުރާ، ހަމައެކަނި އޮތޯރިޓީގެ މަސައްކަތަށް ހާއްސަވެގެންވާ ބައެކެވެ.

ގަވަރުނަރާއި، ޑެޕިއުޓީ ގަވަރުނަރު، އަދި ޑިރެކްޓަރުންގެ ބޯޑުގެ މެންބަރުންނާއި ސްޓާފުގެ މުސާރަ ކަނޑައެޅުމާއި އިސްތިޢުފާ ދިނުން އަދި މުވައްޒަފުން ބަރުތަރަފުކުރުން

8. (1) ގަވަރުނަރާއި ޑެޕިއުޓީ ގަވަރުނަރުގެ މުސާރައާއި އިނާޔަތްތަކާއި ކަނޑައެޅުމާއި، އިސްތިޢުފާދިނުމާއި، މަޤާމުން ވަކިކުރުން ތިރީގައިމިވާ ގޮތުގެމަތިންނެވެ.

(ހ) ގަވަރުނަރާއި ޑެޕިއުޓީ ގަވަރުނަރުގެ މުސާރައާއި އިނާޔަތްތައް ކަނޑައަޅާނީ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ މަޝްވަރާގެ މަތިން ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާއެވެ.

(ށ) ގަވަރުނަރާއި ޑެޕިއުޓީ ގަވަރުނަރުގެ މުސާރަ ނުވަތަ މާލީ އެހެންވެސް އިނާޔަތްތައް، މަޖިލީހުގެ ދައުރުގެ ތެރޭގައި އުނިކޮށް ނުކުރެވޭނެއެވެ. އަދި އެފަދަ މުސާރައާއި އިނާޔަތް އިތުރު ކުރުމަކީ މިމާއްދާ ހުރަހެއް ނޫނެވެ.

(ނ) އޮތޯރިޓީގެ ގަވަރުނަރު ނުވަތަ ޑެޕިއުޓީ ގަވަރުނަރު އޭނާގެ މަޤާމުން އިސްތިޢުފާ ދޭން ބޭނުންވެއްޖެނަމަ، ސަބަބު ބަޔާންކޮށް ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާއަށް ފޮނުއްވާ ލިޔުމަކުން އިސްތިޢުފާ ދެވިދާނެއެވެ.

(ރ) އޮތޯރިޓީގެ ގަވަރުނަރާއި ޑެޕިއުޓީ ގަވަރުނަރުގެ މަޤާމް އެއްވެސް ސަބަބަކާހުރެ ހުސްވެއްޖެނަމަ، 45 (ސާޅީސްފަހެއް) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި އެމަޤާމަށް މީހަކު ޢައްޔަނުކުރަންވާނެއެވެ.

(2) މިމާއްދާގެ ދަށުން ޢައްޔަނުކުރާ ގަވަރުނަރާއި ޑެޕިއުޓީ ގަވަރުނަރު ފިޔަވައި ޢައްޔަނުކުރާ ބޯޑުގެ މެންބަރުންނާއި ސްޓާފުންނަށް ދޭނީ މުސާރައާއި އިނާޔަތްތައް ކަނޑައަޅާނީ ގަވަރުނަރުގެ ލަފާގެ މަތިން ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާއެވެ.

(3) އޮތޯރިޓީގެ އޮފިސަރުންނާއި މުވައްޒަފުން އެމީހުންގެ ވާޖިބުއަދާކުރުމުގެ މައްޗަށް ބިނާކޮށް ޢައްޔަނުކުރުމާއި، ވަޒީފާގެ ކުރިއެރުން ދިނުމާއި، ޢަޒުލުކުރުމާއި، މުސާރަދިނުމާއި، ވަކިކުރުން، މުސާރަދައްކާ މިންވަރާއި، ގޮތްތައް ކަނޑައަޅައި އަދި ވަޒީފާ ދިނުމާއި، ވަޒީފާ އަދާކުރުމުގެ ޝަރުތުތަކާއި އުސޫލުތަކާއި ހަދާނީ ބޯޑުން ކަނޑައަޅާ ހަމަތަކާ ޚިލާފުނުވާގޮތުގައި

ޢަމަލުކުރެވެމުންދާ ޤާނޫނުތަކާ [illegible] ދަށުން ހެދިފައިވާ ގަވާއިދުތަކާ އެއްގޮތަށް ގޮތުގެ މަތިން ގަވަނަރެވެ.

ގަވަނަރު، ޑެޕިއުޓީ ގަވަނަރު، ޑިރެކްޓަރުންގެ ބޯޑު އަދި މުވައްޒަފުންނަށްދޭ ޤާނޫނީ ހިމާޔަތް

9. އޮތޯރިޓީގެ މުވައްޒަފުންނަށް ޤާނޫނީ ހިމާޔަތް ދެވޭނީ ތިރީގައިވާ ގޮތުގެމަތިންނެވެ.

(1) މިޤާނޫނުގެ ދަށުން، ކުރަންޖެހޭ ކަމެއް ކުރުމުގައި ނުވަތަ މަޤާމުގެ ވާޖިބުތައް އަދާކުރުމުގައި ޑިރެކްޓަރުންގެ ބޯޑު މެންބަރަކު، ނުވަތަ އޮތޯރިޓީގެ މުވައްޒަފަކު ނުވަތަ އޭޖެންޓެއް ނުވަތަ މުހާސިބަކު ނުބައި ނިޔަތެއްނެތި، އެކަށީގެންވާ ފަރުވާތެރިކަމާއެކު ކުރާ ކަމަކާ ގުޅިގެން ނުވަތަ ނުކުރާ [illegible] ކަމަކާ ގުޅިގެން ލިބޭ ގެއްލުމަކަށް [illegible] ޝަޚްޞީ ގޮތުން ޒިންމާ ވާން ނުޖެހޭނެއެވެ. އަދި އެފަދަ ކަމަކާ ގުޅިގެން އޭނާގެ މައްޗަށް ކުރާ ދައުވާއެއްގައި، އޭނާ ކުރަންޖެހޭ ޚަރަދުތަކަށް އޮތޯރިޓީއިން ޒިންމާ ވާންޖެހޭނެއެވެ.

(2) މިމާއްދާގެ (1) ގައިވާގޮތް ފިޔަވައި އެހެންގޮތަކުން ބޯޑުގެ މެންބަރެއް ނުވަތަ އޮތޯރިޓީގެ މުވައްޒަފެއް ނުވަތަ އޭޖެންޓެއް ނުވަތަ މުހާސިބެއްގެ މައްޗަށް ޝަރީޢަތަށް ހުށަހެޅޭ މައްސަލައެއްގައި ސާބިތުވާ ކުށެއްގެ [illegible] ޒިންމާ އުފުލަންވާނީ އެމީހެކެވެ.

މަޝްވަރާ ހިޔާރު އަމަލު

10. (1) ބޯޑުގެ އެއްވެސް މެންބަރަކު، މިޤާނޫނުގެ ދަށުން ހިންގާ އެއްވެސް ކަމަކާ ގުޅިގެން އެމީހެއްގެ ވާޖިބު އަދާކުރުމުގައި، މާލީ، ނުވަތަ ޒާތީ، ނުވަތަ ސިޔާސީ، ނުވަތަ ވިޔަފާރިއާއި ވިޔަފާރި ހިންގުމުގެ [illegible] ހިއްސާ ފައިދާއެއްގެ، ނުވަތަ [illegible] ފައިދާއެއްގެ [illegible] [illegible]، ގަބޫލުކުރެވޭގޮތެއް ނުވާނެއެވެ. އަދި އެފަދަ [illegible] [illegible] ބޯޑުން އެއްވެސް ޢަމަލެއް ހިންގައިގެން ނުވާނެއެވެ.

(2) ބޯޑުން ގޮތެއް ނިންމަންޖެހޭ މައްސަލައެއްގައި، ވިޔަފާރީގައި، ނުވަތަ ވިޔަފާރިއާގުޅޭ [illegible]، ނުވަތަ މާލީ، ނުވަތަ ޒާތީ، ނުވަތަ ސިޔާސީ، ނުވަތަ [illegible] [illegible]، މި ބޯޑުގެ މެންބަރަކާ ސީދާ، ނުވަތަ ނުސީދާ ގޮތެއްގައި ގުޅުންހުރިނަމަ، އެކަން ބޯޑަށް ފުރިހަމައަށް ހާމަކޮށްދޭން ވާނެއެވެ.

(3) ބޯޑުގެ އެއްވެސް މެންބަރަކު، ނުވަތަ އޮތޯރިޓީގެ އެއްވެސް މުވައްޒަފަކު، މިޤާނޫނުގެ ދަށުން އޭނާގެ ވާޖިބު އަދާކުރުމުގައި ވަކި ފަރާތަކަށް [illegible] ގޮތެއްގައި، އެއްވެސް ބާވަތެއްގެ ހަދިޔާއެއް، އޭނާގެ އަމިއްލަ ނަމުގައި، ނުވަތަ އޭނާ އިނދެގެން އުޅޭ މީހެއްގެ، ނުވަތަ ދަރިއެއްގެ ނަމުގައި، ނުވަތަ އޭނާގެ ނުވަތަ އިނދެގެން އުޅޭ މީހާގެ މަންމަގެ، ނުވަތަ ބައްޕަގެ ނުވަތަ ބޭބޭގެ ނުވަތަ ދައްތަގެ، ނުވަތަ ކޮއްކޮގެ ނަމުގައި، ނުވަތަ ވިޔަފާރީގެ [illegible]، ނުވަތަ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އެހެން މީހެއްގެ ނަމުގައި، ގަބޫލުކުރަންނުވާނެއެވެ. އަދި އެފަދަ ގޮތެއްގައި ފައިދާއެއް ލިބޭ [illegible] ބައިވެރިވެގެން ނުވާނެއެވެ.

(4) މިމާއްދާއާ ޚިލާފު ޢަމަލެއް ކޮށްފި މީހަކު ކުށެއްކުރިކަމަށްވާނެއެވެ. މިގޮތުން ކުށްކުރާ މީހަކަށް ދޭނެ އަދަބަކީ، އެއް އަހަރު ދުވަހަށްވުރެ ދިގުނޫން މުއްދަތަކަށް ޖަލަށްލުން، ނުވަތަ [illegible] [illegible] އިތުރުނޫން ނުވަތަ [illegible] [illegible] މުއްދަތަކަށް [illegible] [illegible]. ނުވަތަ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

ނުވަތަ ދިހަހާސް ރުފިޔާއަށްވުރެ ގިނަނޫން އަދަދަކުން ޖޫރިމަނާކުރުމާއެކު އެއްއަހަރު ދުވަހަށްވުރެ ދިގުނޫން މުއްދަތަކަށް ޖަލަށްލުން، ނުވަތަ އެއްއަހަރުވުރެ ދިގުނޫން މުއްދަތަކަށް އަރުވާލުން، ނުވަތަ އެއްއަހަރުވުރެ ދިގުނޫން މުއްދަތަކަށް ގޭގައި ބަންދުކުރުމެވެ.

ސިއްރު

11. (1) ޤާނޫނީ ގޮތުން ކޯޓަކުން ބޭނުންވެއްޖެ ހިނދެއްގައި މެނުވީ ނުވަތަ މިޤާނޫނުގެ ދަށުން އޭނާގެ ވާޖިބުތައް އަދާކުރުމުގެ ގޮތުން މެނުވީ ބޯޑުގެ އެއްވެސް މެންބަރަކު ނުވަތަ އޮތޯރިޓީގެ އެއްވެސް މުވައްޒަފަކު، އޮތޯރިޓީގައި އޭނާ އަދާކުރަމުންދާ ވާޖިބު އަދާކުރުމުގައި އެނގިފައިވާ، އޮތޯރިޓީގެ، ނުވަތަ ބޭންކުތަކުގެ ނުވަތަ މާލީ، އިދާރާތަކުގެ، ނުވަތަ އެހެންވެސް ފަރާތްތަކުގެ މަޢުލޫމާތެއް އެއްވެސް ފަރާތަކަށް ހާމަކޮށްގެން ނުވާނެއެވެ.

(2) މިމާއްދާއާ ޚިލާފުވާ ޢަމަލެއް ކޮށްފި މީހަކު ކުށްވެރިވާނެއެވެ. މިގޮތުން ކުށްވެރިވެއްޖެ މީހަކަށް ދޭނެ އަދަބަކީ، ތިންއަހަރު ދުވަހަށްވުރެ ދިގުނޫން މުއްދަތަކަށް ޖަލަށްލުން، ނުވަތަ އެއްއަހަރުވުރެ ދިގުނޫން މުއްދަތަކަށް އަރުވާލުން، ނުވަތަ އެއްއަހަރުވުރެ ދިގުނޫން މުއްދަތަކަށް ގޭގައި ބަންދުކުރުމެވެ. ނުވަތަ ވިހިހާސް ރުފިޔާއަށްވުރެ ގިނަނޫން އަދަދަކުން ޖޫރިމަނާކުރުމެވެ. ނުވަތަ ވިހިހާސް ރުފިޔާއަށްވުރެ ގިނަނޫން އަދަދަކުން ޖޫރިމަނާކުރުމާއެކު، ދެ އަހަރު ދުވަހަށްވުރެ ދިގުނޫން މުއްދަތަކަށް ޖަލަށްލުން، ނުވަތަ އެއްއަހަރުވުރެ ދިގުނޫން މުއްދަތަކަށް އަރުވާލުން ނުވަތަ އެއްއަހަރުވުރެ ދިގުނޫން މުއްދަތަކަށް ގޭގައި ބަންދުކުރުމެވެ.

ބާބު 3 - ދިވެހި ފައިސާ

ދިވެހި ފައިސާގެ ޔުނިޓް

12. ދިވެހިރާއްޖޭގެ ފައިސާގެ ޔުނިޓަކީ، ރުފިޔާއެވެ. މިރުފިޔާ އެކުލެވިގެންވަނީ ސަތޭކަ ލާރިގެ މައްޗަށެވެ.

ދިވެހިފައިސާގެ ބޭރުގެ އަގު

13. ދިވެހިރާއްޖެ ބައިވެރިވާ، އަދި އެއާ އެއްގޮތަށް ބަދަލު ކުރަމުން ގެންދާ ބައިނަލްއަޤްވާމީ ފައިސާއާބެހޭ އެގްރީމެންޓުން ވާނަމަ، އެ އެގްރީމެންޓުގައިވާ ރޫހާ ޚިލާފުނުވާ ގޮތެއްގައި ޕުރުމަތްތެރިކަން ރިޕޯޓާއި، ބޯޑުގެ މަޝްވަރާގެ މަތިން، ބޭރުގެ ފައިސާގެ ނިސްބަތުން ދިވެހި ރުފިޔާގެ އަގެއް ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާއަށް ކަނޑައަޅުއްވިދާނެއެވެ. މިގޮތުން ދިވެހި ރުފިޔާގެ ބޭރުގެ އަގަށް ބަދަލެއް ގެންނަންވެއްޖެނަމަ، އެބަދަލެއް ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ އަންގާ ގޮތެއްގެ މަތިން އޮތޯރިޓީން ލިޔުން އިޢުލާން ކުރަން ވާނެއެވެ.

ފައިސާނެރުން

14. (1) ދިވެހިރާއްޖޭގައި ލީގަލް ޓެންޑަރ ކަމުގައި ހިމެނޭ ފައިސާފޮތްތަކާއި ނޯޓުނެރުމުގެ ބާރު ލިބިގެންވަނީ ހަމައެކަނި އޮތޯރިޓީއަށެވެ. މިނޫން ފަރާތަކުން ލީގަލް ޓެންޑަރ ކަމުގައި ހިމެނެނީ ނޯޓު ނުވަތަ ފައިސާ ފޮތި ނުވަތަ ފައިސާގެ އަގު ހިމެނިގެންވާ ލިޔުމެއް ނުވަތަ ނިޝާނެއް ވިޔަސް ނެރުމަކީ މަނާކަމެކެވެ.

(2) އޮތޯރިޓީން ތިރީގައި މިވާ ކަންތައްތައް ކުރަން ވާނެއެވެ:-

(ހ) ނޯޓު ޗާޕުކުރުމާއި ފައިސާފޮތި ޖެހުމާބެހޭ ކަންތައްތައް އިންތިޒާމުކުރުން،

މިކަންކަމާބެހޭ އެންމެހާ ކަންތައްތައް ބަލަހައްޓައި، އެތަކެތި ސަލާމަތްކޮށް ރައްކާތެރި ކުރުން.

(ނ) ނޫޓާއި ފައިސާފޮތި ނެރުމާއި، އަނބުރާ ގެނައުމާއި، ގެނައުމަށްފަހު އަލުން ނެރުމާއި، އޮތޯރިޓީއަށް ފެނިއްޖެ ހިނދެއްގައި ނޫޓާއި ފައިސާފޮތި ބަދަލުކޮށްދިނުން. މިޤާނޫނު ހިންގަން ފެށުމުގެ ކުރިން ސަރުކާރުން ނެރެފައިވާ ނޫޓާއި ފައިސާފޮތި މިގޮތުގެ ތެރޭގައި ހިމެނެއެވެ.

ނޫޓާއި ފައިސާފޮތި

15. (1) މިޤާނޫނުގެ ދަށުން ނެރޭ ނޫޓު ޤަބޫލުކުރަންވާނީ، އޮތޯރިޓީގެ ފަރާތުން ރަސްމީގޮތުން ކަނޑައަޅާ ސިފައަކާއި ޑިޒައިންއެއްގައި، އެފަދަ ޖުމްލަބަލަކުން، އަދި އެފަދަ ކުރެވޭނެއެވެ. މިނޫޓުގެ އަގު [illegible] ހުންނަންވާނީ އޮތޯރިޓީން ކަނޑައަޅާ ގޮތެއްގެ މަތިންނެވެ.

(2) މިޤާނޫނުގެ ދަށުން ނެރޭ ފައިސާ ފޮތީގެ ބައިތަކާއި، ބަރުދަނާއި، ސިފައާއި، ޑިޒައިނާއި، ފައިސާފޮތި ހެދުމަށް ބޭނުންކުރާ މައްދާ ނުވަތަ މައްދާތަކާއި، މިކަންކަން ހުންނަންވާނީ، އޮތޯރިޓީން ކަނޑައަޅާ ހަމަތަކުގެ މަތިންނެވެ.

(3) މިޤާނޫނުގެ 14 ވަނަ މާއްދާއަށް އަމަލު ކުރަން ފެށުމުގެ ކުރިން، ސަރުކާރުން ނެރެ، [illegible] ލީގަލް ޓެންޑަރ [illegible] ނޫޓާއި ފައިސާފޮތި، ހުރިހާ ކަމަކަށް ބަލާއިރުވެސް [illegible] ލީގަލް ޓެންޑަރެވެ.

ލީގަލް ޓެންޑަރ

16. (1) މިމާއްދާގެ (2) އާ ޚިލާފުނުވާ ގޮތުގެމަތިން ފައިސާ ދައްކާއިރު ތިރީގައި ބަޔާން [illegible] ނޫޓާއި ފައިސާފޮއްޗަކީ ލީގަލް ޓެންޑަރެވެ.

(ހ) ނޫޓުން ދައްކާނަމަ ކޮންމެ އަދަދެއް

(ށ) އެއްރުފިޔާގެ ފައިސާފޮތިން ދައްކާނަމަ، އެއްސަތޭކަ ރުފިޔާއާ ހަމައަށް އަދަދެއް

(ނ) އެއްރުފިޔާއަށްވުރެ މަދު އަގެއްގެ ފައިސާފޮތިން ދައްކާނަމަ، [illegible] އަގުގެ [illegible] އަދަދެއް.

(2) [illegible] ލީގަލް ޓެންޑަރ [illegible]

(3) މިޤާނޫނު ހިންގުމުގައި،

(ހ) [illegible]

(ށ) [illegible]

ގޮތުގައި ބޭނުންކުރާ ކުރުމުގައި އެއަށް އަންނަ އުނިކަމެއް ފިޔަވައި އެހެން
ގޮތަކުން އެއަށް އުނިކަމެއް ގެނެވި، ގެއްލުމެއް ލިބިފައިވާ، ނުވަތަ ޖުއިވެފައިވާ
ކޮންމެ ފައިސާފޮއްޓެއްކަމެވެ. އަދި މިނޫނަސް އެއްވެސް މިފަދަ އެފައިސާފޮއްޓެއްގެ
ސިފަތަކަށް އަންނަގޮތަށް ތަރުޖެއް، ނަންބަރު، ނުވަތަ މިނޫނުވެސް
އެއްޗެއް ލިޔެ، ކުރަހައި، ނުވަތަ ބިންވަމުނަގަފައިވާ ކޮންމެ ފައިސާފޮއްޓަކަށްވެސް
އޭގެ ބޭރުފުށުން އައިސްފައިވިއަސް ނުވަތަ ނުވިޔަސް އަދިވެސް ފޫނުރި
ގޮތުގައި ބަދަލު ކުރަންވީ ފައިސާފޮއްޓެއްކަމެވެ.

ސަވްރަނުބާއި ފައިސާ
ފޮއްޓަމުގެ ހުރި

17. (1) އޮތޯރިޓީން ނެރެފައިވާކަމަށް ހުރަގެފައިވާ ނޫޓެއް ނުވަތަ ފައިސާފޮއްޓެއްގެ
ސަވްރަނުބާއި ނުކުންނަ އެއްވެސް މަސައްކަތެއްގައި އޮތޯރިޓީގެ އެކަމަށް ބޭނުންކުރާ
މުވައްޒަފުން އެންގޭ ނޫޓެއް ނުވަތަ ފައިސާ ފޮއްޓެއް، ސަވްރަނު ނުވަތަ ސަވްރަނުން އެއްބާރުލުން ދޭ
ސަލާމަތީ ޚިދުމަތެއް، ފޯނު ހުރިހާ ކަޓައިގައި އެނޫޓެއް ނުވަތަ އެފައިސާ ފޮއްޓެއް ސަވްރަނު ނުވަތަ
ސަވްރަނުން އެއްބާރުލުން ސާބިތުކުރެވޭ ހުއްޓާ ކަމުގައި ގަބޫލު ކުރެވޭނެއެވެ.

(2) އެފަދަ އެއްވެސް ސަލާމަތީ ޚިދުމަތުގެ އުޅުމަށް ޖަހާ ސަފާރާ ނުކުރެވޭނެއެވެ.

(3) އޮތޯރިޓީ ނޫން ފަރާތަކުން މިނޫނަސް ހިމާޔަތް އުފައްދާ ނޫޓާއި ފައިސާފޮއްޓު
ބާރުލު އެއްޓެވެ. އަދި އެފަދަ ތަކެއްޓަށް އޮތޯރިޓީން އޭގެ ބަދަލު އަދި ދައްކާކަން
ނުދެވޭނެއެވެ. މިފަދަ ކަމެއް ދިމާވެއްޖެނަމަ މިފަދަ ކަންތައްތަކާ ހިންގާ ފަރާތްތަކާ ސަރުކާރުގެ
އެހީތެރިކަން ލިބިގަތުމަށް ހުއްދަ، މިފަދަ ފަރާތްތަކާމެދު ގާނޫނީ ފިޔަވަޅު އެޅުމަށް
އޮތޯރިޓީގެ ކަމެކެވެ.

ނޫޓާއި ފައިސާފޮއްޓު
އުފެއްދުމަށް ގެނައުން

18. (1) އޮތޯރިޓީގެ ޖަވާބުދާރީވުން ބަލައިނުލާ ޢާއްމުކޮށްދިނުމަށް ކުރާ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ވަކި ނޫޓެއް
ނުވަތަ

ނޫޓުތަކެއް، ވަކި ފައިސާފޮއްޓެއް ނުވަތަ ފައިސާފޮއްޓުތަކެއް އެއީ، އެ ދިވެހިރާއްޖޭގައި ބޭނުން
ކުރެވޭނެ ފައިސާ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ލާރިގެ ބާޒާރުގައި ނޫނަސްކަމުގައި ކަނޑައެޅިދާނެއެވެ.
މިފަދަ ގޮތުން ލާރިގެ ބާޒާރުގައި ނޫނަސްކަމުގައި ކަނޑައެޅޭ ނޫޓާއި ފައިސާފޮއްޓު،
ޖަވާބުދާރީވުން ބަލައިނުލާ އެ ދިވެހިރާއްޖޭގައި ކަނޑައަޅާ މުއްދަތެއްގެ ތެރޭގައި އޮތޯރިޓީއަށް
ހުށަހަޅައިގެންނަމަ، އޭގެ ބަދަލެއްގެ އަދި އޮތޯރިޓީގެ ފަރާތުން ލިބިދޭނެއެވެ.

(2) މިމާއްދާގެ (1) ގެ ދަށުން ޖަވާބުދާރީވުން ކަނޑައަޅާ މުއްދަތުގެ ތެރޭގައި
އޮތޯރިޓީއަށް ބަދަލު ހޯދުމަށް ހުށަހަޅައިގެން ލާރިގެ ބާޒާރު ނޫނަސްކަމަށް ކަނޑައެޅިފައިވާ،
އެފަދަ ނޫޓު ނުވަތަ ފައިސާފޮއްޓުގެ ސަރުކާރުގެ އަދި އޮތޯރިޓީގެ ފަރާތުން ސަރުކާރަށް ބަދަލުކުރަން
އެ އަދަދު އޮތޯރިޓީގެ ޚަރަދުކުރާނެގޮތް ތެރެއިން އުނިކުރެވޭނެއެވެ.

ބަދަލުނުކުރާނޭ ބައެއް
ނޫޓާއި ފައިސާފޮއްޓު

19. ގެއްލި، ވަގަށް ގެންގޮސް އުނިވާފަދަ ގެއްލުމެއް ލިބިފައިވާ، ނުވަތަ ފުރިހަމަނުވާ
ނޫޓެއްގެ ނުވަތަ ފައިސާފޮއްޓެއްގެ އަގު، ނުވަތަ ހައިރު ގާނޫނީ ގޮތަކަށް ރަމަޒު ކުރިވިފައިވާ
ނޫޓެއްގެ ނުވަތަ ފައިސާފޮއްޓެއްގެ އަގު އޮތޯރިޓީން ލިބިގަތުމުގެ ހައްޤު އެއްވެސް ފަރާތަކަށް
ލިބިގެންނުވެއެވެ. މިފަދަ، އުނިވާފަދަ ގެއްލުމެއް ލިބިފައިވާ ނުވަތަ ފުރިހަމަނުވާ ނުވަތަ

[illegible] ޤާނޫނީ ގޮތަކަށް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] ގޮތުގައި [illegible] [illegible] [illegible] ގޮތްތައް ކަނޑައެޅުމުގެ އިޚްތިޔާރު
އޮތޯރިޓީއަށް ލިބިގެންވެއެވެ.

ޗެޕްޓަރ 4 - މަސައްކަތްތަކާއި މާލީ ޖުރުމްތައް

އޮތޯރިޓީގެ މަސައްކަތް
ކުރުމުގެ ބާރު ލިބިދިނުން

20. (1) މިޤާނޫނުގައި އެހެން ގޮތަކަށް ކަނޑައެޅިގެން ބުނެފައިނުވާހާ ހިނދަކު، އޮތޯރިޓީގެ މަސައްކަތްތަކުގެ ތެރެއިން [illegible] މިޤާނޫނުގެ އެހެން މާއްދާތަކުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ މަސައްކަތްތައް ކުރުމުގެ ބާރު ޑިރެކްޓަރުންގެ ބޯޑަށް ލިބިގެންވެއެވެ. ޑިރެކްޓަރުންގެ ބޯޑުން އެމަސައްކަތްތައް ކުރަންވާނީ ހެޔޮ ނިޔަތުގައި އެމަސައްކަތަކަށް ބޭނުންވާ ފުރިހަމަކަމާއެކުގައެވެ.

(2) ޑިރެކްޓަރުންގެ ބޯޑުން ކަނޑައަޅާ ސިޔާސަތާއި، ނިންމުންތަކާއި މަސައްކަތްކުރުމުގެ އުސޫލުތަކާ އެއްގޮތްވާގޮތުގެމަތިން، އޮތޯރިޓީގެ މަސައްކަތްތައް ހިންގުމުގެ މަސްއޫލިއްޔަތު އުފުލާނީ، އޮތޯރިޓީގެ އެންމެ އިސްވެރިޔާގެ ހައިސިއްޔަތުން ގަވަރނަރެވެ.

(3) (ހ) ގަވަރނަރަށް މިމާއްދާގެ (2) ގެ ދަށުން ލިބިދޭ ބާރުތަކާއި، ޑެޕިއުޓީ ގަވަރނަރަށް މިޤާނޫނުގެ 7 ވަނަމާއްދާގެ (1) ގެ ދަށުން ގަވަރނަރގެ ހައިސިއްޔަތުން މަސްއޫލިއްޔަތު އަދާކުރަންޖެހޭ ހާލަތްތަކުގައި ލިބިދޭ ބާރުތައް ޑިރެކްޓަރުންގެ ބޯޑުގެ މެންބަރުންނަށް ނުވަތަ އޮތޯރިޓީގެ އިސް މުވައްޒަފުންނާ ހަވާލުކުރަން މިންވަރު ޑިރެކްޓަރުންގެ ބޯޑުން ކަނޑައަޅަންވާނެއެވެ.

(ށ) މިމާއްދާގެ (ހ) ގައި ވާ ކަންކަން އެހެންފަރާތަކާ ހަވާލުކުރާނީ ލިޔުމަކުން، [illegible] ޒިންމާވެ، ޖަވާބުދާރީވާ ގޮތަކަށެވެ. އަދި މިޤާނޫނުގެ 7 ވަނަ މާއްދާގެ (1) ގައިވާ ހާލަތުގައި ޖަވާބުދާރީވާނީ ޑެޕިއުޓީ ގަވަރނަރެވެ.

(4) މިމާއްދާގެ (3) ގެ ދަށުން ކަނޑައަޅާ ކަނޑައެޅުންތަކުން ޑިރެކްޓަރުންގެ ބޯޑުގެ މެންބަރުންނާއި، އޮތޯރިޓީގެ މުވައްޒަފުންނަށް ލިބިދޭ އިތުރު ބާރުތައް ތަންފީޛުކުރުމުގައި، ބޯޑުގެ މެންބަރުންނާއި އޮތޯރިޓީގެ އިސް މުވައްޒަފުން ތިރީގައި މިވާ ކަންކަން ކުރުމުގެ ބާރު ލިބިގެންވެއެވެ.

(ހ) އޮތޯރިޓީގެ ފަރާތުން ޤާނޫނާއި ގަވާއިދާއި އެއްގޮތްވާގޮތުގެ މަތިން ބޭރުގެ ފަރާތްތަކާއެކު ކޮންޓްރެކްޓްތައް ކުރުން؛

(ށ) އޮތޯރިޓީގެ މައްޗަށް ދައުވާކުރާ ނުވަތަ އޮތޯރިޓީން ދައުވާކުރާ މައްސަލަތަކުގައި އޮތޯރިޓީ ތަމްސީލުކުރުން؛

(ނ) އޮތޯރިޓީގެ އާންމު ކަންތައްތައް ހިންގުމުގައި ކުރަންޖެހޭ ނުވަތަ ކުރުން ރަނގަޅުވާނެކަމަށް ޑިރެކްޓަރުންގެ ބޯޑުގެ މެންބަރުންނާއި، އޮތޯރިޓީގެ

މުވައްޒަފުންނަށް ފެންނަ ކަންތައްތައް ކުރުން.

އެކްސްޓަރނަލް ރިޕޯޓް

21. (1) ދިވެހި ސަރުކާރުގެ އެކްސްޓަރނަލް ރިޕޯޓްތައް ޗާޕުކުރާނީ މަނިޓަރީ އޮތޯރިޓީއެވެ.

(2) ބައިނަލްއަޤްވާމީ ގޮތުން ގަބޫލުކުރާ ރިޕޯޓް އުސޫލުތަކުގެ ތެރެއިން ތިރީގައި ބަޔާން ވެގެންވާ އެންމެހައި ބާވަތްތައް ނުވަތަ އޭގެތެރެއިން ބައެއް އެކުލެވިގެންވާ އެކްސްޓަރނަލް ރިޕޯޓެއް، ބޭނުން ކަނޑައަޅާ ޝަރުތުތަކާއި ހަމަތަކެއްގެމަތިން ބަލަހައްޓާނީ އޮތޯރިޓީގެ ފަރާތުންނެވެ.

(ހ) ރަން

(ށ) ނަގުދު ނުވަތަ ބޭންކު ބާކީގެ ގޮތުގައި ރާއްޖޭން ބޭރުގައި ބެހެއްޓިފައިހުރި ބޭރުފައިސާ

(ނ) ބައިނަލްއަޤްވާމީ ގޮތުން ގަބޫލުކުރާ ރިޕޯޓް އުސޫލުތައް. އޭގެތެރޭގައި:-

(i) އިންޓަރނޭޝަނަލް މަނިޓަރީ ފަންޑުގެ ރިޒާވް ޕޮޒިޝަންގައި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ރިޒާވް ކަމުގައި ހުރި އަދަދު

(ii) އިންޓަރނޭޝަނަލް މަނިޓަރީ ފަންޑުގައި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ނަމުގައިހުރި ސްޕެޝަލް ޑްރޯއިންގ ރައިޓްސް؛

(ރ) ބޭނުން ކަނޑައަޅާ ރާއްޖޭން ބޭރުގެ ތަނަކަ◌ށް ބޭރުފައިސާއިން ލިބެންވާ ބިލް އޮފް އެކްސްޗޭންޖާއި ޕްރޮމިސަރީ ނޯޓް؛

(ބ) ބޭރު ޤައުމުތަކުގެ ސަރުކާރުން ނެރެފައިވާ ޓްރެޜަރީ ބިލްގެ ތެރެއިން އޮޕަރޭޝަނަށް ގެންފައިވާ ޓްރެޜަރީ ބިލް؛

(ޅ) ބޭރު ސަރުކާރުން، ނުވަތަ ބައިނަލްއަޤްވާމީ މާލީ އިދާރާއަކުން ނެރެފައިވާ ނުވަތަ ގަރަންޓީ ކޮށްފައިވާ ސެކިއުރިޓީގެ ތެރެއިން އޮޕަރޭޝަނަށް ގެންފައިވާ ސެކިއުރިޓީ

(3) ދިވެހިރާއްޖޭގެ އެކްސްޓަރނަލް ޓްރާންސެކްޝަންތަކާ އެކަށީގެންވާ މިންވަރަކަށްއެކަމަށް ފެންނަ ވަރަކަށް، އެކްސްޓަރނަލް ރިޕޯޓް ބެލެހެއްޓުމަށްޓަކައި އޮތޯރިޓީގެ ފަރާތުން ކުރެވެންއޮތް އެންމެ ރަނގަޅަކަށް މަސައްކަތް ކުރަންވާނެއެވެ.

އޮޑިޓްގެ މަސައްކަތް

22. އޮޑިޓުން ތިރީގައިވާ މަސައްކަތްތައް ކުރުވާނެއެވެ.

(ހ) ސަރުކާރާއި ދިވެހިރާއްޖޭގައި ހުރި ބޭންކުތަކާއި ސަރުކާރުގެ އެޖެންސީތަކާއި، ސަރުކާރު ބައިވެރިވާ ތަންތަނާއި، އެހެނިހެން މާލީ އިދާރާތަކުގެ ނަމުގައި އެކައުންޓް ހުޅުވައިދީ އެފަރާތްތަކުން ޑިޕޮޒިޓް ގަބޫލުކުރުން

(ށ) މަނިޓަރީ އޮތޯރިޓީއަކަށް، ނުވަތަ ސަރުކާރުގެ ބޭންކަކަށް، ނުވަތަ ބައިނަލްއަޤްވާމީ މާލީ އިދާރާއަކަށް މުއާސަލާތުގެ ގޮތުން ނުވަތަ ބޭންކަރުގެ ގޮތުން، ނުވަތަ އޭޖެންޓުގެ ގޮތުން، ނުވަތަ ޑިޕޮޒިޓް ބަހައްޓާ ތަނެއްގެ ގޮތުން ހިދުމަތް ކުރުވުން.

(ނ) ބޭނުމެއް ޖެހިއްޖެ ހިނދެއްގައި، ރާއްޖޭގައި ނުވަތަ ރާއްޖެއިން ބޭރުގައި ހުންނަ އެޖެންޓް ބޭންކުތަކުގައި، ނުވަތަ އެހެން ޑިޕޮޒިޓް ބަހައްޓާ ތަންތަނުގައި އެކައުންޓް

ހިންގައި، އަދި އެފަރާތްތަކަކީ އޮތޯރިޓީގެ އެފަދަ މުރާސިލުން ނުވަތަ އޭޖެންޓުން ކަމުގައި ޢައްޔަން ކުރުން؛

(ރ) ރަންފައިސާފޮތި، ބުލިއަން ނުވަތަ ބޭރުފައިސާ ގަނެ ވިއްކައި، އެތަކެތިން ވިޔަފާރި ކުރުން؛

(ބ) ބޭރު ޤައުމުތަކުގެ ސަރުކާރުތަކުން، ނުވަތަ ބައިނަލްއަޤުވާމީ މާލީ އިދާރާތަކުން ނެރެފައިވާ، ނުވަތަ ގަރަންޓީ ކޮށްފައިވާ ބިލްތަކާއި އެހެނިހެން ސެކިއުރިޓީތައް ގަނެ ވިއްކައި، ނުވަތަ އެފަދަ ތަކެތި އިންވެސްޓްކޮށް، ނުވަތަ އެފަދަ ތަކެތިން ވިޔަފާރިކުރުން؛

(ޅ) ސަރުކާރުން ނެރެފައިވާ ނުވަތަ ގަރަންޓީ ކޮށްފައިވާ ބިލްތަކާއި، އެހެނިހެން ސެކިއުރިޓީ ގަނެ ވިއްކައި، އެފަދަ ތަކެތީގައި އިންވެސްޓްކޮށް، ނުވަތަ އެފަދަ ތަކެތިން ވިޔަފާރި ކުރުން؛

(ކ) ރާއްޖޭގައި ހުރި ބޭންކުތަކާއި އަދި އެހެނިހެން މާލީ އިދާރާތަކުން ބޮޑުން ކަސިއަޔާ

ޝަރުތުތަކާއި ހަމަތަކުގެ މަތިން ނުވަދިހަ ދުވަހަށްވުރެ ދިގުނޫން މުއްދަތަކަށް ލޯނާއި އެޑްވާންސް ދޫކުރުން އަދި ރީ-ޑިސްކައުންޓް ކުރުން؛

(އ) އެއްބަސްވުމު ވާ ޝަރުތުތަކާއި ހަމަތަކުގެ މަތިން ސަރުކާރަށް ވަގުތީ އެޑްވާންސް ދޫކުރުން؛

(ވ) ދިވެހިރާއްޖެ ބައިނަލްއަޤުވާމީ މާލީ އިދާރާއެއްގެ މެންބަރަކަށް ވުމާ ގުޅިގެން ނުވަތަ އެކަމާ ވިދިގެން ދައްކަންޖެހޭ ފަންޑާއި ދާއި އެހެން ހިދުމަތްތަކާއި، އެފަދަ މެންބަރުންގެ އެކައުންޓެއްގައި ދެއްކުމާއި ފުދިގެން އަދި އެކަށީގެން ކުރެވޭގޮތަށް ޓްރާންސެކްޝަން ތަކާއި އަދި ހިންގުން ކޮމިޓްމަންޓްތަކާއި އެއްބަސްވުމު ވާ ޝަރުތުތަކާއި ހަމަތަކުގެ މަތިން ސަރުކާރަށް އެޑްވާންސް ދޫކުރުން؛

(މ) ސަރުކާރާއި ބައިނަލްއަޤުވާމީ މާލީ އިދާރާތަކާ ދެމެދު ހިނގަންޖެހޭ މުޢާމަލާތު ތަކުގައި ފިސްކަލް އޭޖެންސީއެއްގެ ބައި އެކައުންޓެންޓެއް މިނިވަން ވިސްކަލް އޭޖެންޓެއް މަސްއޫލިއްޔަތު ސަރުކާރު ކަމުގައި ކޮންމެހެން؛

(ފ) ޤާނޫނުގައިވާގޮތުން ސަރުކާރުގެ ސެކިއުރިޓީ ހައްދަ ދެވިގެން އޮތޯރިޓީގެ މަސްއޫލިއްޔަތުތަކާ ހިއްސާ މަރުކަޒުން ނުދޭނެ: މިގޮތުން ނަމަ ހިއްސާއަށް އޮތޯރިޓީގެ ހާލަތުން ސެކިއުރިޓީ ދޭންވާނެއެވެ.

(ދ) ސަރުކާރުން ނަގާ ލޯނުތަކާއި، އޭގެ ސަރވިސް ލޯނު ގަވާއިދުން ދައްކުމުގެ ގަރަންޓީ ދިނުން

(ތ) ބޭންކުތަކާ ދެމެދު ކުރިއަރުވުން ހިއްސާ އިންޓަރބޭންކު ހިންގުން

ރަނާއި ބޭރުފައިސާ ގަނެވިއްކުން ޝަރުތުތައް

23. (1) އޮތޯރިޓީއަށް އެވަގުތަކު ފެނުނު މިންވަރަކަށް ރަނާއި ބޭރު ފައިސާ ގަނެވިއްކާނެއެވެ. އަދި އެ ތަކެތިން ވިޔަފާރި ކުރުމުގެ ޝަރުތުތައް ކަނޑައަޅާނެއެވެ.

(2) ބޭންކުތަކާއި، ހުއްދަ ދޫކުރެވިފައިވާ އެހެން ފަރާތްތަކުން، ދިވެހިރާއްޖޭގައި ރަނާއި، ބޭރުފައިސާ ގަނެވިއްކާއިރު އަދި އެތަކެތީން ވިޔަފާރި ކުރުމުގައި ޤަވާޢިދު އޮތޯރިޓީގެ ފަރާތުން ކަނޑައަޅައި އެކަން އާންމުކޮށް އިޢުލާން ކުރެވިދާނެއެވެ.

(3) އޮތޯރިޓީން ކަނޑައަޅާ މުއްދަތުން ރިޕޯޓާ ގުޅޭގޮތުން އޮތޯރިޓީން ކަނޑައަޅާ ތާރީޚުތަކަށް ބެހޭގައި ބޭރުފައިސާ ގަތް ވިއްކުމުގެ ރިޕޯޓު ހަމަޖެއްސުންވާނެއެވެ.

(4) ވަކި ކަމަކަށް ހާއްސަކޮށް ނުވަތަ ވަކި މުއައްސަސާތަކާ ގުޅޭގޮތުން ބޭރުފައިސާ ފައިސާތަކާ ބޭރުފައިސާއަށް ބަދަލުކުރުން، މިމާއްދާގައި ބަޔާން ކޮށްފައިވާ ބޭރުފައިސާގެ ވިޔަފާރިއާއި ކަމަކަށް ނުބެލެވޭނެއެވެ.

މަނާކަންތައް 24. އޮތޯރިޓީން ތިރީގައިމިވާ ކަންތައްތައް ކޮށްގެން ނުވާނެއެވެ.

(ހ) 22 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އާއި (ށ) ގައި ބަޔާން ކުރެވިފައިވާ ފަރާތްތަކަށް ފިޔަވައި އެހެން އެއްވެސް ފަރާތަކުން ޗެކް ޤަބޫލުކުރުން، އެހެން އެއްވެސް ފަރާތަކަށް އެކައުންޓްހުޅުވައިދިނުން

(ށ) ދިވެހި ސަރުކާރާއި، ސަރުކާރުގެ ވިޔަފާރިއާބެހޭ މުއައްސަސާތަކާއި، ސަރުކާރު ބެހިފައިވާ ފަރާތްތަކާއި، އޮތޯރިޓީގައި އެކައުންޓް ހުރި ބޭންކުތަކާއި، އެހެނިހެން މާލީ އިދާރާތަކާއި، ބޭރު ޤައުމުތަކުގެ މަނިޓަރީ އޮތޯރިޓީތަކާއި، ސެންޓްރަލް ބޭންކުތަކާއި، ބޭރު ޤައުމުތަކުގެ ސަރުކާރުތަކާއި، ބައިނަލްއަޤްވާމީ މާލީ އިދާރާތަކާއި ފިޔަވައި، އެހެން އެއްވެސް ފަރާތަކާ ދެމެދުން، 22 ވަނަ މާއްދާގެ (ރ) އާއި (ބ) ގައި ހުއްދަ ކުރެވިފައިވާ ފަދަ އެއްވެސް ވިޔަފާރިއެއްގައި ބައިވެރިވުން؛

(ނ) އޮތޯރިޓީގެ މަސައްކަތް ހިންގުމަށާއި، ތަނުގެ މުވައްޒަފުން ދިރިއުޅޭ ގޭގޭގެ ގޮތުގައި ބޭނުންކުރުމަށް ބޭނުންވެއްޖެ ހިނދެއްގައި، އެބޭނުމަކަށް ފުދޭވަރަށް މާބޮޑު އިމާރާތް ނުވަތަ ބިންގަނޑު މިލްކު ކުރުން

ޗެޕްޓަރ 5 - ރައްސާމާލު، ފައިދާއާއި ރިޒާރވް

ރައްސާމާލު 25. (1) އޮތޯރިޓީގެ ހުއްދަ ދޫކުރެވިފައިވާ ރައްސާމާލަކީ، ހަތަރު މިލިއަން ރުފިޔާއެވެ. ނަމަވެސް ބޭނުންވާ މިންވަރަކަށް ބޯޑުގެ ފަރާތުން ހުށަހަޅައި ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ހުއްދަ ދިނުމުން މިއަދަދަށް އިތުރުކުރުމެއް އިތުރު ކުރެވިދާނެއެވެ. މިޤާނޫނަށް ގެނެވޭ އިސްލާހަކުން ފިޔަވައި މި ރައްސާމާލު އުނިކުރުމެއް ނުކުރެވޭނެއެވެ.

(2) އޮތޯރިޓީގެ އުފެދުމާއެކު އޮތޯރިޓީގެ ހުއްދަ ދޫކުރެވިފައިވާ ރައްސާމާލަށް ދިވެހި ސަރުކާރުން އެއްމިލިއަން ރުފިޔާ ދޫކުރާނެއެވެ. އަދި މީގެ އިތުރަށްވެސް އިތުރުކުރުމުން ބޭނުން މިންވަރަކަށް ބޯޑުގެ ފަރާތުން ހުށަހަޅައި، ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ހުއްދަދެއްވާ އަދަދެއް

ސަރުކާރުން އޮތޯރިޓީއަށް ދޫކުރާނެއެވެ.

(3) އޮތޯރިޓީގެ މުޅި ރައުސްމާލު، ދޫކުރާ ހިނދުން ފުރިގެން ހުރިހާ ހިއްސާއެއް، ހަމައެކަނި ސަރުކާރުގެ އެއްޗެއްގެ ގޮތުގައެވެ. މި ރައުސްމާލުގެ މިލްކުވެރިކަން އެހެން ފަރާތަކަށް ބަދަލެއް ނުކުރެވޭނެއެވެ. އަދި މި ރައުސްމާލުގެ މައްސަލަކަށް އެއްވެސް ފަރާތަކުން ދަޢުވާއެއް ނުކުރެވޭނެއެވެ. އަދި މި ރައުސްމާލު ރަހުނެއް ނުވަ ކުރެވޭނެއެވެ.

ފައިދާ

26. ކޮންމެ މާލީ އަހަރެއްގެ އޮތޯރިޓީގެ ސާފު ފައިދާ އޮތޯރިޓީން ކަނޑައަޅާނީ، އެއަހަރެއްގެ މުޅި ފައިދާއިން ހުރިހާ ޚަރަދުތަކާއި ކަނޑައި، އަދި ޑިޕްރީޝިއޭޝަނާއި ބޭނުންވާގޮތުގެ ކަނޑައެޅިގެންވާ ޚަރަދުތައް އުނިކުރުމަށް ފަހުގައެވެ.

(ހ) ނުލިބޭނެކަމަށް ބެލޭން ނިންމާ ދަރަންޏާއި، ޝަރުޢީ ދައްކަން އަދި ބޭނުން ކުރުމުގެ ސަބަބުން ތަކެތީގެ މުދަލުގެ ބާވާ ބެލުމަށް

(ށ) ބޭނުން ބާކީކުރަން ޖެހޭނެ އެހެން ކަނޑައެޅުމަކަށް

(ނ) 37 ވަނަ މާއްދާގެ (3) ގެ ދަށުން ދޫކުރެވިފައިވާ ސެކިއުރިޓީ ސަރުކާރަށް އަނބުރާ ދެއްކުމަށް.

މިމާއްދާގައި ބަޔާން ވެގެންވާ ގޮތުގެ ހިސާބު ކުރުމަށްފަހު 28 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާން ވެގެންވާ ފައިދާ ނުވަތަ ގެއްލުން އޮތޯރިޓީގެ ނިޔަލަށް ހިސާބު ކުރާނީއެވެ.

އާންމު ރިޒާރވް

27. (1) އޮތޯރިޓީގެ އާންމު ރިޒާރވް ފަންޑުގެ ގޮތުގައި، ކޮންމެ މާލީ އަހަރެއް ނިމުމުން، އާންމު ރިޒާރވްއަށް އެއަހަރެއްގެ އޮތޯރިޓީގެ ސާފު ފައިދާގެ ސަތޭކައިން ފަންސާސް ބަދަލުކުރަން ވާނެއެވެ. މިގޮތުން ޖަމާ ކުރަންވާނީ ހުރިދަފުތަރުގެ ރައުސްމާލާ އާންމު ރިޒާރވް އެއްވަރު ވަންދެނެވެ. މިއަދަދަށް އާންމު ރިޒާރވް، ހުރިދަފުތަރުގެ ރައުސްމާލުގެ ދެގުނަ ހަމަވަންދެން ކޮންމެ އަހަރަކު ސާފު ފައިދާގެ ސަތޭކައިން ފަންސަވީސް އާންމު ރިޒާރވަށް ޖަމާކުރަން ވާނެއެވެ.

(2) މިމާއްދާގެ (1) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ފަދައިން ކޮންމެ އަހަރެއްގެ ސާފު ފައިދާގެ ޕަސެންޓޭޖު ރިޒާރވަށް ޖަމާ ކުރަންވާ ބައި ޖަމާ ކުރުމަށްފަހު ދެންއޮތްބައި ސަރުކާރަށް ދޫކުރަންވާނެއެވެ.

(3) އަހަރެއް ހަމަވުމަކީ އާންމު ރިޒާރވްއަށް ޖަމާކުރުން ބޮޑުވެއްޖެނަމަ، އެހެން ފައިދާއަކީ ގޯސް މިލްކުވެރިކަމަށް ބަދަލު ނުކުރެވޭނެ، އަދި ފައިދާއާ ނިސްބަތް ދޫކުރާ ސެކިއުރިޓީން އޮޅުވާ އަދަދެއް ސަރުކާރުން އޮތޯރިޓީއަށް ދޫކުރާނެއެވެ.

ރިޕޯޓުތަކާއި އެކައުންޓް
ތައްޔާރުކުރުން

28. (1) މަދުވެގެން ކޮންމެ ތިންމަހަކުން، އެއްފަހަރު، އޮތޯރިޓީގެ އެސެޓްތަކާއި، ލައިބިލިޓީޒް، ރެވެނިއު، ނުވަތަ ބޮޑުވެފައިވާ ޚަރަދުތައް ނުވަތަ އެކައުންޓް ބެލެންސްޝީޓް ބޭނުންކުރާ އެހެން ރިޕޯޓު ތައްޔާރުކުރަން ވާނެއެވެ.

(2) އޮތޯރިޓީގެ އެސެޓްތައް، ނުވަތަ ލައިބިލިޓީޒްތައް، ރަނުން، ނުވަތަ ބޭރު
ފައިސާއަކުން ނުވަތަ [illegible] ބޭނުންކުރާ އެހެން [illegible] އަގުކުރުމުގައި،
ދިވެހި ރުފިޔާގެ [illegible] ސަބަބުން ވާ [illegible]، ނުވަތަ [illegible]
[illegible]، ނުވަތަ [illegible]، ނުވަތަ [illegible]
[illegible] ވާނެއެވެ. އަދި އެއްވެސް [illegible] މިފަދަ
[illegible] ނުވަތަ [illegible] އޮތޯރިޓީގެ [illegible]
ނުވަތަ ގެއްލުމުގައި ހިމަނައިގެން ނުވާނެއެވެ.

(3) މިފަދަ އެއްވެސް ބަދަލެއްގެ ސަބަބުންވާ ގެއްލުމެއް އަލުން އަގުކުރެވޭ ރިޒާވް
އެކައުންޓުގައި އޮތް ކްރެޑިޓް ބާކީއަކުން ހަމަޖެއްސެން ވާނެއެވެ. [illegible] [illegible]
ހަމަޖެއްސުމަށް ނުވިނަމަ، [illegible]، [illegible]
[illegible]، އަދި ފައިދާ [illegible]
ސެކިއުރިޓީޒް [illegible] ހަމަޖެއްސުމަށް ބޭނުންވާ މިންވަރަށް ސަރުކާރުން އޮތޯރިޓީއަށް
ދޫކުރަންވާނެއެވެ.

(4) އޮތޯރިޓީގެ ކޮންމެ މާލީ އަހަރެއް ނިމުމާ ވިދިގެން [illegible] ރިޒާވް
އެކައުންޓުގައި ކްރެޑިޓް ބާކީއެއްވާނަމަ، ފުރަތަމަ ބޭނުންކުރަންވާނީ، މިމާއްދާގެ (3) ގެ ދަށުން
ދޫކުރެވިފައިވާ ސެކިއުރިޓީ އަނބުރާ [illegible].

މިސެކިއުރިޓީ އަނބުރާ [illegible]، [illegible] ބާކީގައި [illegible]
[illegible]، ނުވަތަ [illegible] އޭގެ ފަސްބައިކުޅަ [illegible] ސަރުކާރަށް [illegible].
[illegible]، [illegible] ދައްކަންވާނީ ސަރުކާރަށެވެ.

(5) މިމާއްދާގައި [illegible] އެއްވެސް [illegible]
އަލުން އަގުކުރެވޭ ރިޒާވް އެކައުންޓަކުން [illegible] ނުވާނެއެވެ.

ޗެޕްޓަރު 6 – އޮތޯރިޓީއާއި، ބޭންކުތަކާއި އެހެން މާލީ އިދާރާތަކާ ދެމެދު [illegible] ވާ ގުޅުން

ލައިސަންސް ދޫކުރުން

29. (1) ދިވެހިރާއްޖޭގައި އެއްވެސް ބޭންކަކުން ނުވަތަ އެހެންވެސް މާލީ އިދާރާއަކުން ބޭންކިންގ
ވިޔަފާރި ފަށަންވާނީ، ނުވަތަ ބޭންކް ވިޔަފާރި ހިންގަންވާނީ، އެކަމަށްޓަކައި [illegible]،
އޮތޯރިޓީން ދޭ ލައިސަންސެއްގެ ދަށުންނެވެ.

މިޤާނޫނު އަމަލު ކުރަން ފަށާއިރު، ރާއްޖޭގައި ހިނގަމުން އަންނަ ބޭންކުތަކަށް،
މިޤާނޫނު އަމަލު ކުރަން ފެށުމާއެކު، ލައިސަންސް ދޫކުރަންވާނެއެވެ.

(2) މިމާއްދާގެ (1) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ލައިސަންސް ދޫކުރުމުގެ ޝަރުތުތައް ކަނޑައަޅާނީ އޮތޯރިޓީންނެވެ.

(3) މިމާއްދާގެ ދަށުން ދޫކޮށްފައިވާ ލައިސަންސް ގައިވާ ޝަރުތަކާ ބޭންކަކުން ނުވަތަ އެއްވެސް މާލީ އިދާރާއަކުން ޚިލާފު ވެއްޖެނަމަ، ނުވަތަ މި ޤާނޫނުގައިވާ އެއްވެސް ހުކުމަކާ އެއިން ބޭންކަކުން ޚިލާފުވެއްޖެނަމަ، ނުވަތަ މިޤާނޫނުގެ 36 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދަކާ އެއިން ބޭންކަކުން ޚިލާފުވެއްޖެނަމަ، އެބޭންކަކަށް ދޫކޮށްފައިވާ ލައިސަންސް ބާޠިލު ކުރުމުގެ ބާރު އޮތޯރިޓީއަށް ލިބިގެންވެއެވެ.

އޮތޯރިޓީން މިގޮތަށް ނިންމިކަމުގައިވިޔަސް އެކަން އަންގާތާ ތިރީސް ދުވަހުގެ ތެރޭގައި އެގޮތް ބަދަލު ކުރާން އެދި ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާއަށް އިލްތިމާސް ކުރުމުގެ ބާރު އެ ބޭންކަކަށް ނުވަތަ އެ މާލީ އިދާރާއަކަށް ލިބިގެންވެއެވެ. ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ނިންމާގޮތް އެއީ އެންމެފަހު ނިންމުމެވެ.

ބޭންކުތަކާއި އެހެނިހެން މާލީ އިދާރާތައް ހިނގާނުހިނގާގޮތް ބެލުން

30. (1) ދުވަސްދުވަސްކޮޅުން، ނުވަތަ އޮތޯރިޓީއަށް ފެނިއްޖެ ކޮންމެ ހިނދެއްގައި ބޭންކުތަކާއި އެހެނިހެން މާލީ އިދާރާތަކުގެ ކަންތައްތައް ހިނގާނުހިނގާ ގޮތް ބެލުމަށްޓަކައި އޮތޯރިޓީގެ މުވައްޒަފުން ތަފްތީޝްކޮށް [illegible] ބެލިދާނެއެވެ.

(2) ބޭންކެއް ނުވަތަ އެހެންވެސް މާލީ އިދާރާއެއްގެ ކަންތައްތައް ހިނގާނުހިނގާގޮތް ބެލުމަށް މިމާއްދާއިން އޮތޯރިޓީއަށް ލިބިދޭ ބާރުގެ ދަށުން ފޮނުވާ މުވައްޒަފަކު ތިރީގައި މިވާ ކަންތައްތައް އަދާކުރުން އެފަރާތަކުން އެދޭގޮތަށް އަމަލު ކުރަންވާނެއެވެ.

(ހ) ބޭންކެއް ނުވަތަ އެހެންވެސް މާލީ އިދާރާއެއްގެ ޒިންމާދާރުން ނުވަތަ އެހެންވެސް މުވައްޒަފުންގެ ކިބައިން، ހުރިހާ ބޭނުންވާކަމަށް އޮތޯރިޓީ ދެކޭ ހުރިހާ މަޢުލޫމާތެއް ދިނުމަށް؛

(ށ) އެފަދަ ޒިންމާދާރުން، ނުވަތަ މުވައްޒަފުންގެ އަތްދަށުގައިވާ، ނުވަތަ ބެލުމުގެ ދަށުގައިވާ، ފޮތްތަކާއިރެކޯޑުތަކާއި މިނޫންވެސް ލިޔުންތައް ނުވަތަ މަޢުލޫމާތުތަކާއި، ނުވަތަ މަޢުލޫމާތު ލިބެން އެކަށީގެންވާ ކޮންމެ އެއްޗެއް ދެއްކުމަށް.

(3) (ހ) 29 ވަނަ މާއްދާގެ (3) ގައި ބަޔާން ވެގެންވާ ބުނުމުތަކަށް ޢަމަލު ކުރުމުގައި، އެއްވެސް ހަމަ މިމާއްދާގެ (2)ގެ ދަށުން އޮތޯރިޓީގެ މުވައްޒަފަކު ހޯދުން އެދޭ މަޢުލޫމާތެއް ނުދިނުމަށް، ނުވަތަ ދޮގު ހަދައިފިނަމަ، ނުވަތަ ފޮރުވާލަން ކޮށްފިނަމަ ނުވަތަ:

(ށ) މިފަދަ މަޢުލޫމާތު ދިނުމުގައި ހުށަހަޅާ ލިޔުމެއް، ރިކޯޑެއް، ނުވަތަ އެހެންވެސް ލިޔުމެއްގައި ދޮގު މަޢުލޫމާތު ހުށަހަޅައިފިނަމަ، އެފަދަ އެއްޗެހި ހުށަހަޅަން ނުޖެހޭނަމަ އޮޅޭގޮތް ކޮށްދީފިނަމައެވެ. މިގޮތުން ކުށްކުރާ ފަރާތެއްގެ މައްޗަށް

ރުފިޔާއަށްވުރެ ގިނަނޫން އަދަދަކުން ޖޫރިމަނާ ކުރެވޭނެވެ.

މާލީއިދާރާތަކުގައި ހުންނަންޖެހޭ ރިޒާރވް

31. (1) ބޭންކެއް ނުވަތަ އެހެންވެސް މާލީ އިދާރާއެއްގެ ޑިޕޮޒިޓްތަކާއި، އަދި މިކަމަށް ކަނޑައަޅާ މިފަދަ އެހެން ލައިބިލިޓީތަކާ ނިސްބަތްވާގޮތުން ބެހެއްޓުމަށް ބޭނުންވާ ރިޒާރވް، އޮތޯރިޓީން ކަނޑައަޅައި، ދިވެހިރާއްޖޭގައި ހުންނަ ކޮންމެ މާލީ އިދާރާއެއްގެ މައި އޮފީހަށް ލިޔުމަކުން އަންގާނެއެވެ.

(2) މިމާއްދާގެ (1) ގައި ބަޔާންކުރެވިފައިވާ ރިޒާރވް ހުންނަންވާނީ ފައިސާއިންނެވެ. ނުވަތަ އޮތޯރިޓީން ކަނޑައަޅާ އުސޫލުތަކުން އޮތޯރިޓީގައި ޑިޕޮޒިޓް ކޮށްފައެވެ.

(3) ތަފާތު ވައްތަރުގެ ޑިޕޮޒިޓާއި އެފަދަ އެހެން ލައިބިލިޓީތަކަށް، ތަފާތު ރޭޝިއޯތަކެއް އޮތޯރިޓީއަށް ފެންނަ އުސޫލުތަކުން ކަނޑައެޅިދާނެއެވެ. ނަމަވެސް:-

(ހ) ރިޒާރވް ރޭޝިއޯ ކަނޑައަޅުއްވުމުގައި ހިމަނާފައިވާ ޑިޕޮޒިޓް އަދި މިފަދަ އެހެން ލައިބިލިޓީތަކުގެ ޖުމްލައިގެ ސަތޭކައަކުން ސާޅީހަށްވުރެ ބޮޑު އަދަދެއް ބޭންކުތަކުން ނުވަތަ އެހެންވެސް މާލީ އިދާރާތަކުން ރިޒާރވްގެގޮތުގައި ބެހެއްޓުމަކުން އޮތޯރިޓީއަކުން ނުންގޭނެއެވެ. ނަމަވެސް، މަނިޓަރީ ޕޮލިސީ ސިޔާސަތުގެގޮތުން، ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ގަބޫލު ކުރައްވާ، އޮތޯރިޓީން އެއްގޮތަކަށް އެންމެ އެކަށީގެންވާ ކަމަށް ފެންނަ ދަރަޖައަކަށް އެ ރޭޝިއޯ އެއަށްވުރެ މައްޗަށް ޖެއްސުވިދާނެއެވެ.

(ށ) ރިޒާރވް ރޭޝިއޯ ފުރަތަމަ ކަނޑައެޅޭ ގޮތަކަށް، ނުވަތަ އެއަށް ގެނެވޭ އެއްވެސް އިސްލާހެއް، ހިމަނާ ކުރިން ފަށާފައިވާ، އެއިރަށް ކަނޑައަޅާ ތާރީޚުން ފެށިގެން މަދުވެގެން 15 ދުވަހުގެ ނޯޓިސް ދިނުމަށް ފަހުގައެވެ.

(ނ) އޮތޯރިޓީން ކަނޑައަޅާ މުއްދަތުތަކުގެ ތެރޭގައި ބޭންކެއްގައި ނުވަތަ އެހެންވެސް މާލީ އިދާރާއެއްގައި އޮތްތޯ ބެލުމަށް ގޮތުގައި ހިފެހެއްޓުމަށް، ނުވަތަ ރައްކާތެރިކޮށްފައި ހުންނަ ހުރިހާ ދަރަޖައެއްގެ ޑިޕޮޒިޓް ބޭންކުތަކުގެ ފާހަގަކުރެވޭ ދުވަސްތަކުގެ މިންވަރަށް ރިޒާރވް ރޭޝިއޯ ބަލައި ރިޒާރވް ބަހައްޓަން ޖެހޭ ކަމަށް، އޮތޯރިޓީން ކަނޑައަޅާފައިވާނެއެވެ.

(ރ) ދިވެހިރާއްޖޭގައި ހުންނަ ހުރިހާ ބޭންކުތަކަކީ އެއްވެސް މާލީ އިދާރާއެއްގެ ރިޒާރވް ރޭޝިއޯ އަށް އެއްގޮތަށް ކަނޑައެޅިފައިވާ ރިޒާރވް ކަނޑައަޅާ ގޮތަށް ބަދަލުކުރެވިދާނެއެވެ.

(4) މިމާއްދާގައި ކަނޑައެޅިފައިވާ ގޮތުގެ މަތިން ހުންނަންޖެހޭ ރިޒާރވް ރޭޝިއޯ ނުބެހެއްޓޭ ބޭންކެއް ނުވަތަ ނުހުންނަ ބޭންކެއް، ނުވަތަ އެހެންވެސް މާލީ އިދާރާއެއް، އޮތޯރިޓީގެ ފަރާތުން ޖޫރިމަނާ ކުރެވިދާނެއެވެ. މިގޮތުން ޖޫރިމަނާ ކުރެވޭނީ ރިޒާރވް އޮންނަންޖެހޭ މުއްދަތުގެ ތެރޭގައި އެބޭންކެއް ނުވަތަ އެހެނިހެން މާލީ އިދާރާއެއްގެ ކަސްޓަމަރުން (މުއާމަލާތު ހިންގާ ފަރާތްތައް) ގެ އަތުން ދަތިވެފައިވާ ނިސްބަތުން ސަތޭކަ އިންސައްތަ ބަލައި ދުވަސްތަކަށް އިތުރުވާ ގޮތަށެވެ. ދުވަސްއަކަށް ކަނޑައަޅާ ބަރާބަރު ޖޫރިމަނާ އަދަދު ކުރެވޭނެއެވެ.

(5) ރިޕޯރޓް އުނިވާން ފެށޭ ތާރީޚުން ފެށިގެން މިމާއްދާގެ (4) ގައި ބަޔާން ކޮށްފައިވާ ޤަރާރާ ކުރެވިދާނެއެވެ.

ފައިދާއި ސަރވިސް
ޗާރޖާއި ޓިޕްސް ދޫވާ
ހަމަތައް

32. (1) އެމްޕްލޮއިއަރ، ރަޖިސްޓްރީކުރެވިފައިވާ ތިއްދުންދީ ހުއްދައެއްގެމަތިން އެމްޕްލޮއީން ދިވެހިރާއްޖޭގައި ހުންނަ ކޮންމެ ބޭންކެއްގެ ނުވަތަ އެހެންވެސް މާލީ އިދާރާއެއްގެ މައިޝަރީން، އަންނަނިވި ކަންތައްތައް ލިޔުމަކުން އެންގިދާނެއެވެ.

(ހ) ޖޫރިމަނާއި އެފަދަ އެހެން ޚަރަދުތަކާއި އަދަދާއި ޝަރީޢަތުގެ އެއްވެސް ޢަދަދު ކުރިއަށް
މަދު އަދަދާއި އެކައުންޓުތަކަށް ކުރިއަށްގެންދިޔުމަށް؛

(ށ) ޤާނޫނުގައިވާ ހުއްދަތަކުގެ ތެރެއިން ހުއްދަ ދޫކުރެވިފައިވާ ކުންފުނިތަކާއި، އެކަންކަމުގެ
ކަންތައްތައް ކުރިއަށް ގެންދިއުމުގެ ޤަވާޢިދުތަކާއި، އެމްޕްލޮއީގެ ހިސާބު ހުއްދައިން ތަކެތި
ދޫކުރެވޭން އެންމެހައި އަދަދުތަކާއި، ދުވަސް ހަމަވާ އެންމެ ދިގު މުއްދަތުތަކާއި،
ނަގާ އެންމެހައި ސަރވިސް ޗާރޖާއި، އެންމެ މަދުން ބަހައިދޭންޖެހޭ ފައިސާގެ
އަދަދާއި، ނުވަތަ ސިވިލްކޯޓުގެ ގޮތުން އެންމެ މަދުން ބަހައިދޭންޖެހޭ އަދަދަށް:-

(i) ލޯން ނުވަތަ އޮވަރޑްރާފްޓްގެ ގޮތުން އެޑްވާންސް ދިނުމާއި،
އިންވެސްޓްމެންޓުކުރުން؛

(ii) ބީމާ އެކު އެކަސިޑެންޓު، ޕްރޮވިޑެންޓް ނޫނީ އަދި އެހެން ފައިނޭންސް
ހިންގާބަލާ، ނުވަތަ މާލީ ފައިސާގެ ޖިސާބުތައް ކުރުން؛

(iii) ޔުނިޔަން އެކު ކޮންޓްރިބިއުޝަން ދޫކުރުން؛

(iv) ގޮތުގެމަތީގައި އެކަށައަޅާ އެޕްލިކޭޝަނުން (އެކައުންޓުގެ ބެލެންސް) ދިނުމާއި އެއްބަސްވުމުން ކޮންޓްރެކްޓް
ދިނުން.

(2) ކޮންމެ ކަމުގައިވާ އެއްބަސްވުމުގެ ތެރެއިން ވިޔަފާރީގެ މުއްސަނދި އެއްބަސްއެއް ކުރުމުގައި ކޮންމެ
ފައިސާއަކީ، ރަޖިސްޓްރީކުރެވިފައިވާ އިޖުތިމާޢީ ކުރުވިޔަސް، ދިނުމަށް ސާރވިސް ކޮށްފައިވާ، އެކަން ބިނާކުރެވޭން
އެއްގޮތަށް އެންމެ މުސާރައަށް، އެމްޕްލޮއީން އެއްގޮތަކަށްވެސް މިމާއްދާގެ (1) ގައިވާ ގޮތުގެމަތިން
ޢަމަލު ކުރެވިދާނެއެވެ.

(3) މިމާއްދާގެ (1) ގައިވާ އިސްތިސްނާ ހިފެހެއްޓުމުގެ އެއްވެސް ފައިސާއެއް ކުރެވިދާނެ
ދުރާލާފަށް ކަމެއްގައި، ނުވަތަ ކުރެވިދާނެ ދުރާލައިގެން ގެންދާ ކަމަކުން ޖެހިދާނެ ބޮޑުމިނުގެ ކުރެވޭ
ސަބަބުތަކާއި ބާކީވާ އެމްޕްލޮއިއަރ ފިޔަވައި އެއްގޮތަކަށް ހާލަތުގައި އެކައުންޓުތަކާއި،
ޚިދުމަތާއި، ފިޔަވަޅު، އެމްޕްލޮއީން ބަލަހައްޓާނެއެވެ. އަދި މިގޮތުން އެކައުންޓުތަކާއި، ޚިދުމަތާއި،
ފިޔަވަޅު ނިންމުމަކާއިގެން އަދި މިހާރުގެ ހާލަތު ކުރުގެ ހުއްޓުމުގެ ކުރުމުގައި ބަލަހައްޓާނެއެވެ.

(4) ހަމައެކަނި އެއް ކުރެވޭނީ ޢަމަލު ޤާނޫނުގައި ސާރވިސްޗާރޖު ނަގާ ދަށުން މިމާއްދާގެ
މަޢުލޫމާތު. އަދި އެފަދައިން ޢަމަލު ކުރުމަށް ކަނޑައަޅާ ބޭނުމަށް ސާރވިސް ނަގާ ދަށުން
ފިޔަވަޅު ސާފު ދަށުގަނޑުގެ ކުރިއްސުން މުއްދަތުގެ ދަށުގައިވާ ބޭނުމުގެ ކުރުމުގައި ފާހަގަކުރެވޭނެއެވެ.
އެމްޕްލޮއީން މިފަދަ ސާރވިސް ބަހާގައި މިމާއްދާގެ (1) ގެ ދަށުން ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކަންތައްތަކުގެ

މައްޗަށް ބިނާކޮށް މާލީ އިދާރާތަކާއި މިނޫންވެސް ކްރެޑިޓް ދޫކުރާ ފަރާތްތައް ނުވަތަ އެފަދަ މަސައްކަތްކުރާ އެހެން ފަރާތްތައް ތަފާތު ކުރެވިދާނެއެވެ.

(5) އެއްވެސް ބޭންކެއް ނުވަތަ އެހެންވެސް މާލީ އިދާރާއަކުން މިމާއްދާގެ (1) ގެ ހިލާފުވެއްޖެނަމަ، އެއިން ކޮންމެ ހިލާފުވުމަކަށް، އެ ހިލާފުވުން ދެމިހުރި ކޮންމެ ދުވަހަކަށް ދެހާސް ރުފިޔާއަށްވުރެ ގިނަނޫން އަދަދަކުން އެފަރާތެއް ޖޫރިމަނާ ކުރެވިދާނެއެވެ.

(6) މިމާއްދާގެ (2) ގެ ދަށުން (1) ގައިވާ ކަންތައްތައް ހިންގަންޖެހިއްޖެ ފަރާތެއް ތިރީގައި ބަޔާން ފެންނާގޮތަށް [illegible] ކޮށްދިނުމަށް، އެފަރާތަކަށް ކޮށްދޭންވާނެއެވެ.

(ހ) މިމާއްދާގެ (1) ގެ ހިލާފުވުން؛ ނުވަތަ

(ށ) އެއްވެސް ފަރާތަކުން އެނގިހުރެ ދޮގު މައުލޫމާތު ނުވަތަ [illegible] [illegible] [illegible] މައުލޫމާތު އޮތޯރިޓީއަށް ދިނުން؛

(ނ) މިމާއްދާގެ (1) ގެ ދަށުން ހިންގަންޖެހޭ ކަންތައްތައް ކަނޑައެޅިފައިވާ އުސޫލާ އެއްގޮތަށް ކުރަމުން ގެންދިޔުމަށް [illegible] އޮތޯރިޓީން [illegible] [illegible] މައުލޫމާތު، އެކަށީގެންވާ މުއްދަތެއް ދިނުމަށްފަހުވެސް އެފަރާތަކުން އެ މައުލޫމާތު ހުށަހަޅައި ނުދިނުން.

މަތީގައި ބަޔާންކުރެވުނުފަދަ [illegible] [illegible] [illegible] އެފަރާތަކަށް ދެވޭ އަދަބުތަކަކީ:-

I. މިމާއްދާގެ (6) ގެ (ހ) ގައިވާގޮތުން ކުށްވެރިވެއްޖެނަމަ، އެކުށުގައި ދެމިހުރި ކޮންމެ ދުވަހަކަށް ދެހާސް ރުފިޔާއަށްވުރެ ބޮޑުނޫން އަދަދެއްގެ ޖޫރިމަނާ ކުރުމެވެ.

II. މިމާއްދާގެ (6) ގެ (ށ) ގައިވާގޮތުން، ނުވަތަ (ނ) ގައިވާގޮތުން ކުށްވެރިވެއްޖެނަމަ ވިހިހާސް ރުފިޔާއަށްވުރެ ބޮޑުނޫން އަދަދެއްގެ ޖޫރިމަނާ ކުރުމެވެ.

ރާއްޖޭގައި ހުރި އެސެޓްގެ ރޭޝިއޯ

33. ދިވެހިރާއްޖޭގައިވާ ކޮންމެ ބޭންކެއްގައި ނުވަތަ އެހެންވެސް މާލީ އިދާރާއެއްގައި ހުރި [illegible] ރުފިޔާއިން ދައްކަންޖެހޭ އެހެން [illegible] [illegible] އެންމެ މަދުން ހުންނަންޖެހޭ ކަމަށް އޮތޯރިޓީން ކަނޑައަޅާ ނިސްބަތަކުން ދިވެހިރާއްޖެއިން [illegible] [illegible] ހުރި [illegible] ރާއްޖޭގައި ހުރި އެސެޓް، ކޮންމެ ބޭންކެއްގައި ނުވަތަ އެހެންވެސް އިދާރާއެއްގައި ހުންނަން ވާނެއެވެ.

މަސައްކަތް ހިންގުމުގައި ބޭނުންވާ ބޭރު ފައިސާ

34. ބޭންކުތަކާއި އެހެން މާލީ އިދާރާތަކުގެ މަސައްކަތް ހިންގުމުގައި ބޭނުންވާ ބޭރުފައިސާއިން ބަހައްޓާނޭ އެންމެ މަތީ އަދަދު، ނުވަތަ ވަކި ފައިސާއަކުން، ނުވަތަ ވަކި ފައިސާ ތަކަކުން ބަހައްޓާނޭ އެންމެމަދު އަދަދު އޮތޯރިޓީން ކަނޑައަޅާނެއެވެ.

ޗެޕްޓަރ 7- އެހެނިހެން ޙުކުމްތައް

އޮތޯރިޓީގެ އަހަރީ ސްޓޭޓްމަންޓް

35. (1) ކޮންމެ މަހެއް ހުސްވުމާއެކު، ވީ އެންމެ އަވަސް ފުރުސަތެއްގައި، ފާއިތުވެދިޔަ މަހުގެ ވިޔަފާރި ހިންގި އެންމެ ފަހުދުވަހުގެ ނިޔަލަށް އޮތޯރިޓީގެ ވިޔަފާރިގެ [illegible] [illegible] އެނގޭގޮތަށް ސްޓޭޓްމަންޓެއް އޮތޯރިޓީގެ ފަރާތުން ތައްޔާރުކޮށް، މި ސްޓޭޓްމަންޓް ޢާންމުކޮށް ޝާއިޢު ކުރަންވާނެއެވެ.

(2) ކޮންމެ މާލީ އަހަރެއް ހުސްވުމާއެކު، ފާއިތުވެދިޔަ އަހަރު އޮތޯރިޓީ [illegible] ރިޕޯޓެއް އޮތޯރިޓީން ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާއަށް ހުށަހަޅަން ވާނެއެވެ. މި ރިޕޯޓާއި [illegible] [illegible] [illegible] އަހަރީ ރިޕޯޓް [illegible] ހުށަހަޅަންވާނެއެވެ. އަދި މި ރިޕޯޓާއި އަހަރީ ރިޕޯޓް ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ [illegible] [illegible] [illegible] ޝާއިޢު ކުރަންވާނެއެވެ.

(3) އޮތޯރިޓީގެ އެކައުންޓްތައް ދިވެހި ސަރުކާރުގެ އޮޑިޓަރ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އޮޑިޓް ކުރަންވާނެއެވެ.

(4) އޮތޯރިޓީގެ މާލީ ރިޕޯޓާއި އަހަރީ ރިޕޯޓް ކޮންމެ މާލީ އަހަރެއް ހުސްވުމާއެކު [illegible] 4 (ހަތަރެއް) މަސް ދުވަހުގެ ތެރޭގައި ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހަށް ހުށަހަޅަން ވާނެއެވެ.

ގަވާއިދުތައް

36. މިޤާނޫނުގެ ޙުކުމްތައް ފުރިހަމައަށް ހިންގުމަށްޓަކައި ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ ހުއްދައާއެކު ބޯޑުގެ ފަރާތުން ގަވާއިދުތައް ހަދާނެއެވެ.

މިޤާނޫނުގެދަށުން ދެވޭ އަދަބު

37. މިޤާނޫނުގައި އަދަބު ކަނޑައެޅިފައިވާ ކުށްތަކަށް އަދަބު ދެވޭނީ، ހަމައެކަނި މިޤާނޫނުގައި ބަޔާން ވެގެންވާ ގޮތުގެ މަތީންނެވެ.